

ANÀLISI DE L'IMPACTE D'UN IFE D'AUXILIAR EN MANTENIMENT D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES EN L'AUTONOMIA D'UNA ALUMNA AMB SÍNDROME X FRÀGIL

Carlota Gregori Sorribes

4t Curs. Treball Final de Grau

Tutora: Montserrat Martín Horcajo

Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

(Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya)

Vic, 12 de maig de 2022

Resum

Aquest Treball final de Grau (TFG) avalua l'impacte d'un Itinerari Formatiu Específic (IFE) d'Auxiliar en Manteniment d'instal·lacions Esportives en l'autonomia d'una alumna amb Síndrome X Fràgil de l'IES Antoni Pous i Argila.

L'objectiu principal de l'estudi és avaluar l'autonomia d'una alumna i analitzar si la metodologia utilitzada en el centre té un impacte positiu en l'autonomia d'aquesta.

Per tal d'avaluar els factors anteriorment citats, s'ha emprat el qüestionari escala ARC-INICO i una fitxa d'observació durant un total de deu sessions, concretament del mòdul professional: assistència en l'organització d'espais, activitats i repartiment de material en la instal·lació físicoesportiva.

En l'anàlisi dels resultats obtinguts, juntament amb el contrast de la fonamentació teòrica, es pot observar el nivell d'autonomia de l'alumna, analitzant la seva evolució després de les deu sessions i detectant les fortaleeses i debilitats d'aquesta. A més, es pot observar que la metodologia que fa servir el centre genera un impacte positiu en l'autonomia de l'alumna.

Paraules clau: Síndrome X Fràgil, autonomia, aprenentatge cooperatiu, noves tecnologies.

Abstract

This Final Degree Project assesses the impact of an Assistant Formative Itinerary in Maintenance of Sporting Installations about the autonomy of a student with Syndrome X Fragile, from IES Antoni Pous and Argila Institute.

The main goal of the study is to evaluate the autonomy of a student and to analyze whether the methodology used in the center has a positive impact on the autonomy of the student.

The assessment of the autonomy and methodology of the center has been done with the ARC-INICO scale questionnaire and an observation spreadsheet for a total of ten sessions, specifically, the professional module: assistance in the organization of spaces, activities, and distribution of the material in the sporting physiological facility.

In the analysis of the results obtained, together with the comparison with the theoretical foundation, one can observe the level of the student's autonomy, analyzing her evolution after the 10 sessions and detecting her strengths and weaknesses. In addition, it can be seen that the methodology used by the center generates a positive impact on student autonomy.

Key words: Syndrome X Fragile, autonomy, cooperative challenges, new technologies.

Índex

Resum	3
Abstract	4
1. Introducció	7
2. Marc teòric.....	10
2.1 Capítol 1: “Marc legal de l’educació escolar amb discapacitats”	10
2.1.1 De l’escola segregadora a l’escola inclusiva	10
2.1.2 Adaptació curricular	14
2.1.3 Itineraris Formatius Específics.....	15
2.1.4 IFE Auxiliar en Manteniment d’Instal·lacions Esportives	16
2.2 Capítol 2: “Síndrome X Fràgil”	20
2.2.1 Definició Síndrome X Fràgil.....	20
2.2.2 Característiques principals del SXF.....	22
2.3 Capítol 3: “L’autonomia: el camí cap al futur”	24
2.4 Capítol 4: “La importància de la Metodologia”	26
2.4.1 Aprenentatge cooperatiu	26
2.4.2 La utilització de les noves tecnologies.....	29
3. Objectius i hipòtesi de la recerca.....	32
4. Metodologia de la recerca	33
4.1 Disseny, procediment i recollida de dades	33
4.2 Mostra.....	35
4.3 Instruments de la recerca	35
5. Anàlisi de dades i discussió.....	41
5.1 La millora de l’autonomia: fortaleses i debilitats	41
5.2 La metodologia com a eina d’aprenentatge	49
6. Conclusions	53
7. Prospectiva.....	56
7.1 Dificultats	56
7.2 Limitacions.....	56

7.3 Projeccions de futur	57
8. Bibliografia	58
9. Annexos	63

1. Introducció

Aquest Treball Final de Grau (TFG), reflecteix el meu primer contacte amb una noia amb Necessitats Educatives Especials, el qual ha tingut lloc a l'Institut Antoni Pous i Argila de Manlleu durant el segon trimestre del curs 2021-22. El treball realitzat es troba dins l'itinerari d'educació, on tracta d'analitzar l'impacte d'un Itinerari Formatiu Específic d'Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives en l'autonomia d'una alumna amb Síndrome X Fràgil (SXF).

L'interès i la justificació que em va dur a terme el següent estudi va ser perquè des d'un principi la meua idea sobre el TFG era realitzar una intervenció amb alumnes amb Necessitats Educatives Especials (NEE) dins l'àmbit d'Educació Física, és a dir buscar dins una aula d'alumnes d'ESO, algun alumne/a que tingués NEE i plantejar sessions on integres aquests alumnes dins de l'educació ordinària, ja que és un tema que em motiva molt i m'agradaria adquirir experiència en aquest àmbit. Però un cop vaig començar a fer les pràctiques, vaig trobar que no tenia cap alumne/a amb NEE i, per tant, vaig haver de canviar els meus propòsits.

Vaig investigar centres on hi hagués alumnes amb NEE i vaig descobrir que concretament a l'Institut Antoni Pous i Argila de Manlleu hi havia un Itinerari Formatiu Específic (IFE), que són estudis postobligatoris adreçats alumnes amb NEE. Així doncs, parlant amb la tutora i el centre, els hi vaig plantejar la meua proposta que va ser centrar-me a fer una anàlisi de l'impacte que tenia aquest IFE, en l'autonomia d'una alumna amb Síndrome X fràgil, concretament vaig elegir l'autonomia perquè era un dels objectius principals d'aquest IFE.

Per tant, el vaig escollir perquè vaig pensar que seria un treball diferent i una bona oportunitat per aprendre en aquest àmbit, i d'aquesta manera també podia seguir amb la meua motivació i idea inicial. He de dir que aquesta iniciativa m'ha obert un nou horitzó, m'he replantejat una altra situació diferent de les experiències viscudes fins a l'actualitat i he pres consciència de les nostres necessitats.

Pel que fa a l'estructura i organització dels continguts d'aquest treball es divideix en dos grans blocs;

Al primer bloc hi trobem la fomentació teòrica i en el segon l'aplicació pràctica de l'estudi, on relacionant aquests dos blocs s'intentarà assolir els objectius de la recerca. En el seu conjunt tenen un total de nou apartats.

En el primer apartat, podem observar la introducció la qual estem presentant. Dins d'aquest veiem la contextualització de l'estudi i el propòsit d'aquest, juntament amb les motivacions personals. També hi trobem l'estructura del treball i la descripció dels diferents apartats que compon la recerca, i que anirem descrivint a continuació.

En el segon, s'observa el marc teòric del nostre estudi, on es descriuen els continguts més significatius organitzats amb quatre capítols. En el primer capítol, es contextualitza el marc legal de l'educació escolar amb discapacitats, on realitzarem una cronologia de les lleis i decrets seguits de les adaptacions curriculars. A més, en aquest apartat ens centrarem en els Itineraris Formatius Específics i concretament amb l'FE d'Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives. Seguidament en el capítol dos, ens centrem a definir la discapacitat de la nostra participant (Síndrome X Fràgil) i les característiques principals que poden desenvolupar. A continuació, en el tercer capítol en centrarem en l'autonomia, definint el concepte i relacionant-lo amb la Síndrome X Fràgil. Per acabar, en el capítol 4, s'esmenta la metodologia, en concret la que utilitza el centre que són l'aprenentatge cooperatiu i l'ús de noves tecnologies.

En el tercer, es detallen els objectius generals i específics a assolir durant la recerca, i la hipòtesi plantejada d'aquest estudi.

En el quart, s'explica la metodologia que s'ha utilitzat durant el procés. Dins d'aquest, es pot observar el disseny de la recerca, que reflecteix quin tipus de recerca és, el procediment que es farà servir per poder realitzar l'estudi i com es durà a terme l'anàlisi de dades per extreure els resultats dels instruments. També es descriu la mostra que forma part de l'estudi i els diferents instruments que ens serviran per extreure els resultats, juntament amb la justificació d'aquests.

En el cinquè, es presenta l'anàlisi de dades a partir dels resultats obtinguts i la discussió on es relaciona el marc teòric amb les dades obtingudes dels qüestionaris Escala ARC-INICO (inicial i final) i la fitxa d'observació durant les deu sessions observades.

En el sisè, trobem les conclusions del treball, on es veu si s'han assolit els objectius generals i específics, i la validació o refutació de la hipòtesi formulada a l'inici. A més de reflexions i els aprenentatges aconseguits de la recerca.

En el setè, es descriuen les perspectives de la recerca i on es presentaran les dificultats, limitacions i les projeccions de futur.

Finalment, en el vuitè apartat hi ha un recull de les fonts bibliogràfiques utilitzades durant la investigació, i en el novè els annexos del treball amb informació complementària de l'estudi.

Després d'aquesta introducció m'agradaria donar les gràcies a totes aquelles persones que m'han fet possible la realització d'aquest treball. Sobretot gràcies a l'Institut Antoni Pous de Manlleu i en especial a la coordinadora de l'FE per donar-me aquesta oportunitat.

2. Marc teòric

En aquest apartat desenvoluparem els fonaments teòrics relacionats amb la nostra recerca. Primerament, hi trobarem aspectes més generals de l'educació, on podem observar una anàlisi dels diferents canvis educatius en l'àmbit legislatiu amb persones amb discapacitat i les adaptacions curriculars en l'educació especial. Concretament, ens centrarem en l'educació d'Itineraris Formatius Específics i una vegada explica't, ens focalitzarem en l'IFE d'Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives, on dins d'aquest IFE observarem una noia amb Síndrome X Fràgil i analitzarem si l'autonomia de la participat millora utilitzant la metodologia emprada en aquest centre (aprenentatge cooperatiu i TIC).

2.1 Capítol 1: “Marc legal de l'educació escolar amb discapacitats”

En el següent capítol observarem la part més general de la fonamentació teòrica, on es desenvolupa el marc legal de l'educació, relacionat amb les discapacitats i els canvis que ha anat patint durant la història. Seguidament, podrem veure les diferents adaptacions curriculars, i per últim ens centrarem en els Itineraris Formatius Específics (IFE) on tot i que l'escola evolucionava cap a la inclusió, s'han creat aquests mòduls per afavorir la inclusió laboral de les persones amb discapacitat intel·lectual. Finalment, exposarem l'IFE que s'analitza durant la recerca, amb els objectius, metodologia, adaptacions i mòduls professionals d'aquest.

2.1.1 De l'escola segregadora a l'escola inclusiva

Tenint en compte la legislació educativa des dels anys setanta fins a l'actualitat, podem observar com aquesta ha patit importants canvis que han permès que les persones amb Necessitats Educatives Especials tinguin unes oportunitats majors d'aprenentatge i d'inclusió tan escolar, social i laboral.

Si elaborem una anàlisi cronològic dels canvis legislatius a l'estat espanyol, podem veure com dels anys setanta fins a mitjans dels anys vuitanta, s'observa com l'escolarització dels alumnes amb discapacitat es feia de forma segregada, en la qual es considerava que s'obtenia millor qualitat si l'educació es feia en grups homogenis. En aquesta època, durant molt de temps les persones amb discapacitat es consideraven com a no dignes de rebre educació.

Tot i això, hi ha un canvi rellevant en aquestes dates, ja que segons ens diu la “Ley 14/1970 de 4 de agosto, General de Educación y Financiamiento de la Reforma educativa Ley General de Educación), a l’art. 51” l’escolarització, sempre que la gravetat de la seva deficiència no ho impedeixi, s’ha de realitzar en centres educatius ordinaris, fomentant la creació d’aules d’educació especial. Aquesta llei, va suposar un impuls del camí que havia de seguir l’educació fins a l’actualitat.

A partir del 1975, i segons marca el “Decreto 1151/1975, de 23 de mayo,” es crea l’Institut Nacional d’Educació Especial (INEE), clau en el desenvolupament de l’atenció als alumnes amb discapacitat. Un any després es crea el “Real Patronato de Educación Especial” i al 1978, aquest es converteix en “Real Patronato de Educación y atención a Deficientes”. Aquest esmenta que dins el “Real Decreto 2828/1978, de 1 de diciembre”, es configuren la institució com un lloc de col·laboració entre iniciatives públiques i privades.

La constitució espanyola de 1978, expressa en el seu article 49 que els poders públics han de fer una política que englobin el que ells consideren els quatre principis: el de prevenció, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts en l’atenció especialitzada que necessitin. Això està establert a la “Ley 13/1982, de 7 de abril, de Integración Social de los Minusválidos (LISMI)”. Dins aquesta llei i en concret, en els articles, del 23 al 31, es declara que l’alumne/a s’ha d’integrar en el sistema ordinari d’educació general rebent les ajudes necessàries.

Seguidament, “El Real Decreto 2639/1982, de 15 de octubre, de ordenación de la Educación Especial”, va avançar els quatre principis esmentats amb anterioritat. Aquest decret regula l’escolarització, les ajudes i adaptacions, les titulacions del professorat i estableix un currículum general tenint en compte les característiques de l’alumne/a. Per tan l’educació especial es regula com a part del sistema educatiu i no com una modalitat diferent.

En la dècada dels noranta, es comença a parlar d’escola inclusiva, la qual es considera que s’ha de tenir en compte la diversitat de l’alumne/a i que aquesta s’ha d’adaptar de forma individual. Per tant, les persones amb discapacitat s’han de considerar un més i han de tenir les mateixes oportunitats d’aprenentatge. És l’any 1990 que s’aprova la “Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo (LOGSE)”, en la qual s’estableix que sempre que sigui possible, l’escolarització de l’alumne/a amb Necessitats Educatives Especials ha de ser ordinària.

El Capítol V d'aquesta llei, dedicat a l'educació especial (art. 36 i 37), esmenta que el mateix sistema ha de tenir els recursos necessaris per atendre a tots els alumnes per igual, i si cal, s'ha d'adaptar el currículum a les necessitats i característiques específiques de l'alumne. Així doncs, aquesta llei va ser molt positiva pel canvi de concepte educatiu.

Un altre pas important i consolidat mundialment durant la "Conferència Mundial sobre Necesidades Educativas Especiales: Acceso y Calidad (UNESCO, 1994)". A la "Declaración de Salamanca", es parla que qualsevol alumne/a pot experimentar dificultats per aprendre en un moment o altre del seu procés d'aprenentatge. Per tant, dins de la declaració, es planteja la inclusió educativa en tot l'alumnat amb independència de les seves diferències individuals.

El següent canvi, es va donar a la "Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (LOE)". Aquesta llei ha contribuït a facilitar la generalització de l'educació inclusiva. A continuació, es pot veure un resum de la LOE, 2006: art.1

- La qualitat de l'educació per a tot l'alumnat, amb independència de les seves condicions i circumstàncies.
- L'equitat, que garanteix la no discriminació i la inclusió educativa.
- La flexibilitat per adaptar l'educació a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats.

Si ens centrem en la formació professional (grau mitjà i superior), té l'objectiu de qualificar pel desenvolupament de les diverses professions, per la participació activa en la vida social, cultural i econòmica, afavorint la inclusió i cohesió social. Aquest procés es fa a través de mòduls professionals específics dels programes de qualificació professional inicial, cicle formatiu de grau mitjà, superior i cursos d'especialització segona la LOE (2006: art. 39-44).

A més, un altre avanç dins la discapacitat va ser que l'1 de gener de 2007 va entrar en vigor la "Ley de promoción de la autonomía personal y atención a personas en situación de dependencia" o "Ley 39/2006, de 14 de diciembre, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de Dependencia", publicada al BOE el 15 de desembre.

En línies generals la UNESCO (2015), va fer un nou plantejament en l'àmbit educatiu, on es considera que una educació bàsica de qualitat és el fonament necessari per

aprendre al llarg de la vida en un món complex i ràpidament canviant. I s'inclou com que l'educació al 2030 ha de garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom.

Si ens centrem en el territori català, la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació esmenta que l'escola ha d'estar vista com una oportunitat per a oferir a les noves generacions de ciutadans uns nivells més elevats de cultura i de benestar individual i col·lectiu, la cohesió social i l'educació inclusiva com a base d'una escola per a tothom.

Finalment, si tenim en compte la "Ley Orgánica 3/2020 de 29 de diciembre (LOMLOE)", en relació a l'alumnat amb Necessitats Educatives Especials, en línies generals podem dir el següent:

- La Convenció de drets de les Persones amb Discapacitat apareix com un principi clau en la Llei Educativa (Art 1.B)
- Especifica que no pot existir discriminació per motius de discapacitat basant-se en la Convenció sobre els drets del nen i una educació de qualitat (Art 1.a i 1.a.bis). En conclusió, la discapacitat d'un alumne/a no pot ser una excusa per oferir una educació de menys qualitat.
- Manté com a principi la "llibertat de l'ensenyament", que reconeix el dret a elegir el tipus d'educació i el centre escolar (Art 1.Q)
- Introdueix el principi d'Educació Inclusiva i el disseny Universal de l'Aprenentatge per "l'Enseñanza Básica Obligatoria (EBO)" (Art. 4.3)
- El currículum no pot ser una barrera que generi abandonament escolar o impedeixi que es gaudeixi del dret de l'educació (Art 6.2). És a dir, no es pot dir que un alumne/a no pot accedir al currículum, per fer-li fer educació especial.
- S'avaluarà al cada alumne/a segons el recorregut a la seva Adaptació Curricular Individual (ACI). Això vol dir, que si aproven segons les seves adaptacions, poden passar de cicle o etapa i a més s'establiran les mesures més adequades per ajustar la realització d'aquestes avaluacions de les necessitats de l'alumnat amb NEE. (Art 20.5)

2.1.2 Adaptació curricular

L'adaptació curricular com a concepte, segons Grau i Fernández (2008), consisteix a fer assequible el currículum per tots els alumnes, ja tinguin necessitats especials, com si no les tenen o són superdotats. A través de la flexibilitat i l'adaptació dels elements curriculars, s'ha de donar una resposta educativa adequada i eficaç. Per tant, segons (MEC, 1996 citat a Reta, 2016) les adaptacions curriculars es defineixen com el conjunt de modificacions que es realitzen als objectius, continguts, criteris i procediments d'avaluació, activitats i metodologia, per atendre les diferències individuals dels alumnes. Així, podem afirmar que són estratègies d'adequació del currículum general de les necessitats, peculiaritats i característiques individuals dels alumnes.

Si ens centrem en aquesta modificació curricular, segons Reta (2016), la primera adaptació del currículum generat pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, la du a terme cada comunitat autònoma per adaptar-lo a les diferents realitats. El segon nivell de modificació, es porta a cap al Projecte Educatiu de Centre (PEC), tenint en compte les diferents característiques (cultura, necessitats dels alumnes, el professorat, els serveis, etc.) del mateix centre, potenciant l'autonomia i identitat d'aquest. Dins el PEC, trobem les diferents concrecions curriculars, que se centra en les adaptacions que s'ofereix a l'alumnat. El tercer nivell d'adaptacions curriculars, descobrim la programació de l'aula, que inclou totes les unitats didàctiques. Aquesta adaptació seria com a grup classe. Per finalitzar, trobem el nivell d'adaptació curricular, on s'adapta a les necessitats dels alumnes.

Seguint amb la informació extreta de Reta (2016), si ens centrem en l'últim nivell, és a dir, les adaptacions curriculars individuals, podem observar que aquestes adaptacions es poden realitzar fent èmfasi a diferents elements. Tal com esmenta Grau i Fernández (2008), les adaptacions han de donar resposta a les necessitats de l'alumne/a modificant els elements d'accés del currículum i/o dels elements que els constitueixen. Dins d'aquests, esmentarem l'adaptació dels elements d'accés i definirem l'adaptació dels elements bàsics del currículum:

- Adaptació dels elements d'accés: modificacions en els elements personals, espacials, materials i organitzatius, sense modificar el currículum.
 - Adaptació dels elements humans
 - Adaptació dels espais i aspectes físics
 - Adaptació en l'equipament i recursos

- Adaptació del temps
- o Adaptació dels elements bàsics del currículum: modificacions als elements de la proposta educativa desenvolupada per un alumne/a.
 - Adaptació dels objectius: es poden adaptar si no es modifiquen els objectius generals d'etapa. Sigui reformulant els objectius, o seqüenciant i prioritant els objectius.
 - Adaptacions metodològiques: es realitzen en els agrupaments dels alumnes (mètodes, tècniques i estratègies d'aprenentatge, avaluació i a les activitats programades).
 - Adaptacions dels continguts: es poden adaptar les programacions.
 - Adaptacions en l'avaluació: si s'ha modificat un dels elements bàsics, aquesta s'ha de modificar obligatòriament.

Cal tenir en compte, que les adaptacions curriculars, han d'estar registrades al Document Individual d'Adaptació Curricular (DIAC). Seguidament, aquest document s'ha d'enviar al Servei d'Inspecció Tècnica Educativa (SITE), duent a terme un informe favorable o no. Una vegada acceptat, el DIAC, l'informe del SITE i l'avaluació psicopedagògica s'ha d'incloure a l'expedient de l'alumne/a.

2.1.3 Itineraris Formatius Específics

Els Itineraris Formatius Específics (IFE) són ensenyaments professionals adreçats a alumnes d'entre 16 i 20 anys, (durant l'any natural que inicien l'itinerari) amb Necessitats Educatives Especials associades a una discapacitat intel·lectual lleu o moderada i que no es troben en disposició de seguir la formació professional ordinària.

Aquests itineraris tenen l'objectiu d'incrementar l'autonomia personal d'aquests alumnes i fer que assoleixin les competències professionals necessàries per a la transició a la vida adulta i que, per mitjà del treball, aconseguixin la plena inclusió social.

Així doncs, poden cursar-los els alumnes esmentats que no hagin obtingut el títol de graduat en ESO i, de manera excepcional, aquells que sí que l'han obtingut, però que no estan en disposició de seguir els itineraris de formació professional ordinària. Actualment, es poden cursar tres perfils: Auxiliar en Cura d'Animals i Espais Verds, Auxiliar de Venta i Atenció al Públic i Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives.

Tenen una durada de quatre cursos i s'estructuren en mòduls professionals comuns i mòduls professionals específics que, a més de tenir els continguts necessaris perquè els alumnes aconseguixin les competències professionals, poden anar associats a unitats de competència de nivell 1 del Catàleg de qualificacions vigent a Catalunya. En acabar aquests estudis s'obté un certificat de superació que acredita l'assoliment de les unitats de competència de nivell 1 corresponent al currículum del perfil cursat.

Pel que fa a la normativa que regula aquest IFE, trobem les següents:

- Acord de Govern 120/2016, de 30 d'agost, pel qual es crea el Pla pilot experimental d'itineraris formatius específics (IFE) per a alumnes amb necessitats educatives especials associades a discapacitat intel·lectual lleu o moderada (DOGC núm. 7196, de 01.09.2016).
- Llei 10/2015, del 19 de juny, de formació i qualificació professionals (DOGC núm. 6899, de 25.06.2015).
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017).
- Resolució EDU/1166/2020, de 28 de maig, per la qual es determinen el calendari i les condicions de la preinscripció i matrícula, per al curs 2020-2021, als itineraris formatius específics (IFE) (DOGC núm. 8147, de 4.6.2020).

En conclusió, en aquest tipus de mòdul, on un dels requisits per poder accedir és que es pateixi una discapacitat intel·lectual, es podria considerar que és un retrocés de l'escola inclusiva. No obstant això, creuen tot el contrari, considerant una oportunitat vàlida per poder assolir els aprenentatges necessaris per a una inclusió futura social i laboral.

2.1.4 IFE Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives

Segons la pàgina web del IFE (2022), l'IFE d'Auxiliar en Manteniment d'instal·lacions Esportives (AMIE) , consisteix en desenvolupar competències per fer tasques auxiliars en el control d'accés, circulació i assistència als usuaris i visitants d'instal·lacions esportives, suport a l'organització d'activitats físicoesportives seguint instruccions o un pla de treball, també la prevenció per a la millora de la seguretat dins del recinte,

reposició o reparació d'averies de nivell bàsic, el tractament de dades, textos i confecció de documentació sota supervisió, prevenció de riscos laborals i protecció mediambiental i per últimes les competències de comunicació, autonomia personal i participació en activitats comunitàries.

La seva finalitat és incrementar l'autonomia personal i assolir les competències professionals necessàries per a la transició a la vida adulta i la inclusió social i laboral.

En aquest IFE, hi ha d'haver uns professionals necessaris que són: dos psicopedagogs/es, un llicenciat/da en CAFE, un integrador/a socials i un coordinador/a, això per a cada curs d'IFE. Aquest equip de professors/es vetllen per donar sentit a les propostes, realitzant acompanyaments durant el procés tenint en compte el context (l'avaluació diagnòstica individual i la grupal), realitzar els canvis al centre perquè tots hi puguin estar bé, enfocar les temàtiques de les propostes al treball de les competències que ha de tenir un/a AMIE, fomentar l'autonomia personal, preparar a l'alumne/a com a ciutadà/ana del món i impulsar la competència digital.

L'estructura d'aquest IFE tindrà una durada de quatre cursos i 3.360 hores de formació. On tindrem diferents mòduls professionals, comuns i específics. Els mòduls professionals i les hores que es dediquen a cada un d'ells són les següents:

MP1: Vida saludable i cura d'un mateix (210 hores)

- Jo em cuido: Desenvolupa habilitats i estratègies per tenir cura de la pròpia higiene i aparença.
- La meva salut: Adquireix hàbits per al manteniment de la salut.
- Taller de cuina: Desenvolupa hàbits d'alimentació saludables relacionant la preparació de menjars amb els àpats

MP2: Comunicació i relacions interpersonals (210 hores)

- Comunicuem: Utilitza els mitjans de comunicació per cercar informació i establir relacions interpersonals
- Què fem?: Aplica habilitats comunicatives en el seu entorn desenvolupant les habilitats socioemocionals.

MP3: M'independitzo

- Manté en condicions adequades els espais d'ús quotidià i fa ús dels aparells i estris relacionats.

- Adquireix habilitats de cura i manteniment de la roba.
- Adquireix habilitats i estratègies en relació amb els àpats i la cuina

MP4: Moure's per la Ciutat (140 hores)

- Em desplaço: Aprendre habilitats, eines i estratègies per desplaçar-se.
- Ús dels serveis i equipaments: Aprendre habilitats per utilitzar els serveis i equipaments d'una ciutat.
- Emociona't: Utilitza els mitjans de comunicació per cercar informació i establir relacions interpersonals, aplicant habilitats comunicatives en el seu entorn desenvolupant les habilitats socioemocionals.

MP8: Iniciació a l'activitat laboral (385 hores)

- Col·laborem: Identifica les tasques assignades com a part d'un procés amb un objectiu final de producció.
- Projecte coneixem els esports: Fa les tasques assignades manipulant correctament les eines i aplicant les mesures de seguretat adients
- Sortida / o practiquem un esport: Deixa constància dels resultats del treball fet en els suports designats.

MP9: Organització de les empreses (105 hores)

- Interpreta el funcionament del mercat de treball de l'entorn més proper analitzant les empreses del sector econòmic.
- Interpreta l'organització i funcionament d'una empresa tipus del sector relacionant-la amb els serveis que ofereix.

MP12: Tutoria I (70 hores 1r curs)

- Autoconeixement i autocontrol: Identifica les característiques individuals.
- Treball en equip: Desenvolupa habilitats per participar en la dinàmica del grup.
- Drets i deures: Participa democràticament en la vida del centre educatiu relacionant els drets i deures dels alumnes amb el funcionament del centre.

MP13: Tutoria (70 h/curs)

- Desenvolupa habilitats per participar en la dinàmica del grup.
- Participa democràticament en la vida del centre educatiu relacionant els drets i deures dels alumnes amb el funcionament del centre.
- Aplica estratègies d'aprenentatge aplicant estratègies d'organització i tècniques d'estudi.

- Aplica habilitats comunicatives en l'entorn escolar desenvolupant les habilitats socioemocionals.

MP16: Accés d'usuaris i organització de la instal·lació físicoesportiva (105 hores)

- Obertura i tancament instal·lacions esportives
- Control de l'equipament i el mobiliari
- Resolució de desperfectes per ordre de prioritat

MP17: Assistència en l'organització d'espais, activitats i repartiment de material en la instal·lació físicoesportiva. (105 hores)

- Lliura i recull el material als usuaris
- Actualitzem l'inventari del material
- Col·loquem elements supletoris seguint la normativa
- Tasques de suport tècnic i per organitzar les activitats físicoesportives.

MP18: Reparació d'avaries i reposició d'estris. (175 hores)

- Preparem i utilitzem eines i materials per reparar
- Fem treballs de manteniment

Formació en Centres de Treball: FCT al quart curs. (385 hores)

La Formació en Centres de Treball (FCT) es fa, amb caràcter general, en règim d'alternança amb la formació teòrica i pràctica en el centre. Excepcionalment, es pot iniciar a partir del tercer trimestre del tercer curs, preferentment a partir del mes d'abril i amb un màxim de 50 hores. En el quart curs s'organitza un model d'alternança que comporta dos dies a la setmana de formació en el centre educatiu i tres dies de formació en el centre de treball, i que ha d'acabar normalment abans del 30 de juny.

Pel que fa a la metodologia que utilitzen en aquests centre és mitjançant l'aprenentatge cooperatiu, ja que faciliten: focalitzar els esforços en una única tasca globalitzada, disposar de temps per executar la tasca, a partir del "fer" sorgeix la necessitat de conèixer més, l'adquisició de l'autonomia a partir de la motivació personal i partir del que l'alumne/a sap per tal que l'aprenentatge sigui significatiu.

Per això, intercalaren moments de comunicació grupal amb moments de treball en grup i individual i surten com a mínim un cop a la setmana a visitar centres on en un futur els alumnes podran entrar al món laboral.

També cal destacar, que impulsen la competència digital fent ús de diferents recursos digitals com: el Moodle per compartir indicacions i activitats, una pissarra digital a cada una de les aules per poder fer les explicacions dels projectes i compartir resultats, cercador de Google i Pinterest per fer recerca, Google docs per elaborar tasques i compartir informes finals, Google drive per emmagatzemar recursos, Google drive corubrics i Google fòrums com a instruments d'avaluació, google drive class-mon com a seguiment, Intragram ins_antonipous, intagram ife_amie2020_antonipous, web insantonipous per difusió de resultats i Google site drive per crear documents.

L'avaluació es continuada, on es fa un informe individualitzat per alumne/a, tant qualitatiu (capacitats clau, progrés...) com quantitatiu (del 0 a 10), sense decimals. Es consideren positives les qualificacions iguals a 5 o superiors. On es portaran a terme tres informes d'avaluació per curs, incloent-hi l'avaluació final.

Altres activitats que fan al llarg del curs i que també val la pena destacar són: Hípica (Projecte cooperatiu Camí CAFEMN, Dinàmiques CAFEMN a l'arborètum, Projecte "Macedònia de coneixements" TIS-IFE, Carnavalins, Emprenedoria, Coral, Khoreira i Anem al cinema. Aquestes activitats fan que els alumnes se sentin inclosos amb altres alumnes del centre i amb el propi centre.

A diferència d'altres cursos, aquest itinerari ofereix trobades amb totes les famílies d'IFE on es vol aconseguir que les famílies sentin que l'IFE és un espai de confiança també per ells. Els seus fills/es passen moltes hores junts i volen també acostar a les famílies entre elles, i a la vegada poder ser un espai a on vegin les potencialitats dels seus fills/es i puguin veure els seus punts forts. També podran compartir inquietuds, parlar i reflexionar sobre situacions similars.

2.2 Capítol 2: “Síndrome X Fràgil”

En el següent capítol es defineixen conceptes relacionats amb la Síndrome X Fràgil i les característiques principals d'aquesta.

2.2.1 Definició Síndrome X Fràgil

La Síndrome X Fràgil (SXF), segons Fernández et al. (2011), és la causa més freqüent de discapacitat intel·lectual hereditària, aquesta patologia és causada per la mutació del gen FMR1 situat al cromosoma X. La SXF, es considera una discapacitat intel·lectual, que normalment es manifesta de forma lleu o moderada. El més comú és que la majoria

de persones que pateixen aquesta malaltia no manifestin característiques físiques pròpies de la malaltia, sinó que tenen una disfunció lleu amb trastorns de la conducta (aïllament social, angoixa social i timidesa), conjuntament amb problemes relacionats amb el llenguatge.

En relació amb el paràgraf anterior, Medina (2014), ens diu que hi ha investigacions que confirmen que la Síndrome X Fràgil és la primera causa de discapacitat intel·lectual de tipus hereditari i la segona causa reconeguda més comuna, després de la Síndrome de Down que és molt més coneguda pels professionals de l'educació. Com que la SFX és menys conegut que altres, s'ha de continuar avançant per poder millorar les intervencions en aquests casos concrets. Tot i que la prevalença no és molt alta, segons Peñalver i Garcia (2020) afirma:

Se trata de una enfermedad rara cuya prevalencia es de 1/4000 y 1/6000 varones afectados en la población general y 1/8000 a 1/12.000 mujeres. En el caso de las portadoras, la prevalencia se sitúa en 1/250 mujeres y si lo comparamos con los varones portadores hay una relación de 3:1. (p.218).

El diagnòstic d'aquesta discapacitat, tal com s'especifica a la web de l'Associació Catalana Síndrome X Fràgil (2020), es fa mitjançant una anàlisi de sang amb diagnòstic molecular. És de vital importància una detecció ràpida, ja que permet detectar altres portadors de la família i per altra banda, començar a treballar per estimular i millorar les característiques de l'individu.

També s'ha observat que podem veure diferències significatives en la prevalença entre dones i homes. Aquesta diferència és degut al fet que, tal i com afirma Medina (2014), la Síndrome X Fràgil és un desordre lligat al cromosoma X. Corroborant aquesta informació, Fernández et al. (2011) afirmen que les dones desenvolupen diferents manifestacions que els homes, ja que en tenir dos cromosomes X, quan un té problemes funcionals és compensat amb l'altre, a diferència dels homes que només tenen un cromosoma X i l'altre Y. El SFX és patit majoritàriament per homes, però es transmet principalment per dones. També és important tenir en compte que les característiques dels homes, apareixen en les dones que tenen una mutació completa, tot i això solen ser més lleus afirma Medina (2014).

2.2.2 Característiques principals del SXF

Les persones que pateixen SXF, solen tenir unes característiques concretes, tot i que no cal que es manifestin totes en una persona, ja que cada persona té unes característiques específiques i pot ser que es manifestin de diferent manera dins de cada individu. Les característiques principals a nivell psico-conductual, és a dir, aquelles més freqüents a nivell cognitiu, lingüístic i motriu segons Bañon (2019) són:

- A nivell cognitiu-conductual:
 - Retard en el desenvolupament.
 - Discapacitat intel·lectual.
 - Trastorn d'ansietat.
 - Dèficit d'atenció.
 - Problemes d'integració sensorial.
 - Habilitats de pensament i solució de problemes irregular.
 - Problema de generalització de coneixements.
 - Problema en processar de forma seqüencial. Aprenentatge simultani.
 - Poc contacte visual.
 - Hiperactivitat i impulsivitat.
 - Sensibilitat als estímuls.
 - Timidesa i ansietat.
 - Epilèpsia.
 - Moviments estereotipats.
 - Característiques semblants a les autistes (...).
 - Poca autoregulació.

- A nivell motriu:
 - Poca habilitat motriu fina.
 - Manipulacions inadequades.
 - Dispràxia.
 - Dificultats pragmàtiques.
 - Pobres facultats motores sensorials.
 - Dispràxia visual.

- A nivell de llenguatge i parla:
 - Retard en el llenguatge.
 - Llenguatge alterat i repetitiu.

- To de veu molt alt.
- Manca de naturalitat.
- Llenguatge evasiu.
- Dificultat pragmàtica.

Si ens centrem en un dels símptomes més limitant de les persones amb SXF, tal com hem esmentat amb anterioritat, són les dificultats amb el llenguatge. Segons Fernández et al. (2011), les noies no solen tenir problemes de llenguatge, però si tenen més predisposició a l'ansietat social i ser més tímides, aspectes que dificulten la seva comunicació. A més, segons (Brun, 2006 citat a Niort, 2012), les noies amb Síndrome X Fràgil, també poden patir mutisme selectiu, manca de comprensió i nerviosisme, que com deien els anteriors autors són aspectes negatius a l'hora de comunicar-se i, per tant, disminueixen la seva autonomia, factor que considerem clau per a la inclusió social i laboral òptima.

Aquestes dificultats pròpies de les persones que pateixen SXF, fan que tinguin una conducta negativa envers diferents situacions i tinguin una gestió negativa de les seves emocions o sentiments. Seguidament, exposarem diferents característiques que poden influir a tenir una conducta negativa i que, per tant, afecta l'autonomia i inclusió social de la persona amb SXF. Aquestes característiques, segons l'Associació Catalana Síndrome X Fràgil (2020) són:

- El llenguatge: ser un factor limitant en alguns casos, es poden arribar a tenir conductes inapropiades per no saber expressar el que volen o senten de forma verbal
- Ansietat: és una conducta que les persones amb SXF tenen magnificada (puja més ràpidament i la mantenen més temps que una persona sense SXF), fa que apareguin reaccions com cridar, enfadar-se, tirar-se a terra, etc.
- Aspectes sensorials: un habilitat que poden no tenir desenvolupada, poden arribar a reaccionar de forma inadequada a certs estímuls sensorials.
- Aspectes socials: poder arribar a patir excessiva ansietat social i dificultats de llenguatge, aspecte que dificulta la interacció amb les persones. A més, com eviten el contacte visual i les dificultats per mantenir una conversa, fan que afecti de forma negativa a la seva socialització.

- Manca d'atenció i impulsivitat: aquests aspectes dificulten l'aprenentatge i interfereixen en la conducta.

2.3 Capítol 3: “L'autonomia: el camí cap al futur”

Si ens centrem en un dels principals objectius a millorar amb les persones amb discapacitat intel·lectual, és millorar l'autodeterminació. Si observem el significat de l'autodeterminació i la relació amb la discapacitat, segons (Wehmeyer, 2005 citat a Verdugo, 2014), ho considera com a les accions volitives que capaciten a la persona per actuar com el principal agent causal de la seva pròpia vida i mantenir o millorar la seva qualitat de vida. Una vegada definit el concepte, segons Peralta et al. (2006), defensen que l'autodeterminació es veu influenciada, tant per característiques internes, com pel context de la persona i les diferents oportunitats que aquest li pot proporcionar. Tot i això, segons Verdugo (2014) no és un concepte radical on només es pot dir que una persona és o no autodeterminada, sinó que cada persona ho manifesta de moltes maneres diferents.

Un component clau de l'autodeterminació és que tal com esmenta la definició, la persona ha de ser un agent causal de la pròpia vida i per això es consideren tres característiques essencials perquè una acció sigui autodeterminada: accions volitives, accions personals i creences d'acció-control.

Segons Verdugo (2014), la manera d'analitzar l'autodeterminació d'un individu, ha de recollir diferent tipus d'informació: indicadors personals (preferències, interessos, capacitats, coneixements i actituds), les conductes que l'individu realitza a les diferents activitats de la vida i els factors ambientals que poden actuar com a barrera o com a facilitador. A part, l'autor fa èmfasi en què s'ha d'utilitzar una combinació de processos d'avaluació formals i informals i agafar informació de diferents fonts.

És important segons afirma Vived (2013) per desenvolupar l'autodeterminació, millorar l'autonomia personal i la competència social, amb un sistema que afavoreixi les iniciatives de la persona i la seva participació en accions rellevants, que promogui posar-se objectius personals, que ajudi a la persona a tenir confiança amb ella mateixa i valorar les seves fites assolides

Cal tenir en compte que segons Rueda (2020) és important per a programes que promouen la inclusió, tenir presents els diferents graus d'autonomia i autodeterminació en persones amb situació de discapacitat a més, en l'àmbit educatiu, és important que

aquestes persones tinguin un procés d'aprenentatge adaptat a les seves necessitats per tal de desenvolupar la seva autonomia i fins a arribar a l'autodeterminació

Una vegada exposada l'autodeterminació, i tenint en compte que l'autonomia és un factor clau per poder assolir-la, ens centrarem a definir l'autonomia i com es pot millorar, ja que és un dels objectius principals de l'itinerari formatiu del centre.

Segons Fernández et al. (2010), l'entorn escolar per poder aconseguir un rendiment acadèmic òptim és clau. Reforçant aquesta teoria, Vived et al. (2013) considera que s'ha de capacitar per la vida autònoma i independent a través de l'educació, la qual ha d'incidir en la inclusió social i l'autodeterminació. També esmenten, que la metodologia didàctica òptima per desenvolupar aquestes capacitats està fonamentada en l'aprenentatge cooperatiu. Aquests autors consideren que el pla d'estudis del centre ha de tenir el mínim d'interrupcions possibles i amb una adaptació específica de l'alumnat, ja que les persones amb SXF poden arribar a autoexcloure's si perceben que el seu ritme d'aprenentatge és menor al dels seus companys/es. En aquest cas, cal tenir en compte que el cicle formatiu en el qual farem l'anàlisi, és un cicle dirigit a persones amb discapacitat intel·lectual, per tant, la base d'on es parteix i el risc de patir una situació de diferència i autoexclusió és menor. També, analitzant la teoria de Medina (2014), el qual considera important adaptar o modificar l'entorn per tal de millorar el rendiment i la inclusió social, creiem una bona idea dur a terme un cicle formatiu que afavoreixi un bon entorn per poder facilitar i assolir l'objectiu d'inclusió laboral que en aquest cas té el centre educatiu.

Seguint amb el tema de l'autonomia, la qual la definirem segons l'Associació Americana de Teràpia Ocupacional – AOTA (2008), com la capacitat per desenvolupar ocupacions satisfactòries, utilitzant habilitats i adaptacions necessàries per a un desenvolupament òptim, considerant la cultura i els valors de l'individu. Per altra banda, una altra definició d'autonomia segons la ley 39/2006 de “promoción de la autonomía personal y atención a las personas en situación de dependencia”, la qual afirma que:

La autonomía se define como la capacidad de controlar, afrontar y tomar, por propia iniciativa, decisiones personales acerca de cómo vivir de acuerdo con normas y preferencias propias, así como de desarrollar las actividades básicas de la vida diaria (p. 289).

Cal considerar que l'autonomia és fonamental per comprendre la discapacitat dintre del context institucional per la qualitat de vida de les persones. Daniel et al. (2018) i els

mateixos autors, afirmen que en funció del nivell d'autonomia, la persona té més o menys control, contribuint directament a crear el seu projecte de vida.

S'ha de tenir en compte que hi ha aspectes que contribueixen a l'assoliment de nivells òptims d'autonomia i que hi ha d'altres, com les estructures de les institucions, que dificulten l'autonomia, ja que tenen limitacions a l'hora de prendre decisions i durant el procés d'aprenentatge. A més, per tal de millorar l'autonomia de les persones amb SXF, és important mantenir rutines regulars que els facin participants d'activitats per poder augmentar la seva independència.

Per afavorir un augment de l'autonomia de les persones amb SXF, segons Vived et al. (2013) els joves amb discapacitat intel·lectual necessiten nous plantejaments educatius, centrats en l'autodeterminació, la inclusió social i la vida independent. Aquests autors consideren que un dels reptes més rellevants és millorar l'autonomia per tal de poder tenir una vida més autònoma. Creuen imprescindible dissenyar nous projectes que facilitin l'accés a la feina, la participació social i la vida autònoma, millorant la qualitat de vida en entorns inclusius.

És important intentar millorar els diferents àmbits on afecta dins de l'individu, segons Peñalver i Garcia (2020), aquests àmbits són el cognitiu, motor, l'autonomia personal i la millora de la lectura i l'escriptura, sense deixar els continguts acadèmics. Seguint amb aquesta idea, Grau et al. (2015), afirmen que és crucial fomentar l'autonomia personal i motora, i participar en diferents tasques en l'àmbit escolar.

2.4 Capítol 4: “La importància de la Metodologia”

A continuació, en el següent capítol desenvoluparem el concepte d'aprenentatge cooperatiu que és metodologia que utilitza el centre i la utilització de les TIC.

2.4.1 Aprenentatge cooperatiu

Pel que fa a els centres educatius, tenint en compte la metodologia didàctica més recomanada per Vived et al. (2013), el model de mediació, l'aprenentatge cooperatiu i en la generalització dels aprenentatges són clau. La metodologia de mediació, segons Molina et al. (2008b) es centra en els processos més que als resultats i vol afavorir la transferència a diferents àmbits.

Uns altres autors que reafirmen aquesta idea són García et al. (2019), que consideren que en l'aprenentatge cooperatiu és més important el procés per a que els/les alumnes assolixen els seus objectius que el producte. Cal dir, que com s'ha esmentat amb anterioritat, l'aprenentatge cooperatiu necessita la modificació dels criteris d'avaluació i fer servir tècniques per avaluar diferents de les que corresponen a l'aprenentatge individual i competitiu.

Si tenim en compte que l'aprenentatge cooperatiu ha de possibilitar una interdependència positiva entre ells/es, definirem segons García et al. (2019), com a què tots els membres d'un grup cooperatiu estan interessats per assolir l'aprenentatge màxim de cadascun dels companys/es. Així doncs, afirmen que dins el treball cooperatiu, cada alumne/a està interessat tant en el seu propi treball com en el dels altres. També cal destacar, que l'aprenentatge cooperatiu, segons els autors anteriors, no només consisteix a dur a terme tasques en grup, sinó que a més es té una estructura d'aprenentatge per augmentar el rendiment escolar de l'alumne/a i alhora es va millorant les actituds de respecte, ajuda i col·laboració, que són claus per introduir-se a la societat.

Continuant amb la frase anterior, l'aprenentatge cooperatiu afavoreix la relació entre els alumnes de forma positiva, caracteritzades per la simpatia, l'atenció, la cortesia, el respecte, el sentiment d'obligació i d'ajuda.

- **Característiques de l'aprenentatge cooperatiu**

Per tal d'assolir els objectius del treball cooperatiu i extreure tot el potencial d'aquest, és necessari que compleixi un seguit de característiques:

- Tasques i reconeixement grupal: s'ha de fer la tasca en comú i ha de tenir un reconeixement grupal. És a dir, es valora l'esforç intrínsec i la recompensa és grupal.
- Heterogeneïtat dels grups: és important perquè pugui aparèixer conflicte sociocognitiu, ja que és més probable que hi hagin diferents maneres de veure la solució a un mateix problema.
- Responsabilitat individual i igualtat d'oportunitats: és crucial que es vegi que cada membre ha d'aportar coneixement i esforç dins la tasca, perquè hi ha un reconeixement positiu tant a nivell grupal com individual.

- Igualtat de rols: d'aquesta manera la interacció és real i efectiva. D'aquesta manera, augmenta el potencial d'ajuda entre els membres del grup
- Importància de la resolució de conflictes: la mateixa tasca, ha de generar un "conflicte"/dubte que farà que el grup necessiti solucionar de manera efectiva entre tots.
- **L'aprenentatge cooperatiu vs l'aprenentatge competitiu**

Per fer l'anàlisi dels avantatges, s'ha extret la informació de García et al. (2019), que han realitzat una síntesi de diferents treballs que parlen sobre l'aprenentatge cooperatiu. A continuació esmentarem alguns d'aquests avantatges:

- La relació amb els companys/es aprenen actituds, valors, habilitats i informació.
- Millora la motivació. La motivació per aconseguir metes és induïda per influències interpersonals, però, a diferència de l'aprenentatge competitiu l'aprenentatge cooperatiu fomenta la motivació intrínseca de l'alumne/a davant de l'extrínseca, que es considera molt menys eficaç.
- Es practica la conducta prosocial (ajudar, compartir, cuidar, etc. els altres), i s'exercitin els suports socials.
- Els alumnes aprenen a veure situacions i problemes des d'altres perspectives diferents de la seva pròpia.
- Fomenta un altra visió no tan egocèntrica.
- Millora l'autonomia, ja que són lliures d'escollir si satisfer o no aquestes les expectatives dels companys/es.
- Desenvolupa actituds positives envers els companys/es diferents.
- Possibilita més interdependència i comunicació entre els seus membres.
- Millora l'autoestima dels estudiants, més del que ho fa l'aprenentatge competitiu.

En contraposició, segons Temprado (2009) cal dir que l'aprenentatge cooperatiu requereix més temps per tal de dur a terme els projectes, aspecte que amb el sistema educatiu actual limita poder treballar amb aquesta metodologia. Un altre aspecte negatiu és que actualment no es valora el desenvolupament personal, sinó que encara es miren els mèrits acadèmics.

S'ha de dir, que a part de la metodologia que en aquest cas es considera com la cooperativa la més adient amb persones amb SXF, també és important eliminar obstacles i promoure entorns accessibles, per millorar la participació en la vida social i econòmica. La situació d'aprenentatge cooperatiu per Molina et al. (2008b) és connatural a l'experiència d'aprenentatge i la programació didàctica de la zona de desenvolupament pròxim.

Els autors esmentats anteriorment, afirmen que per tal que les persones amb discapacitat física assoleixin els objectius, s'han de seguir tres situacions d'aprenentatge:

- Gran grup (en aquesta situació, el paper important és del professor/a, mediador/a).
- Petit grup (situació pròpia de l'aprenentatge cooperatiu).
- Treball individual (permet consolidar l'organització cognitiva).

Una vegada esmentats la metodologia i els diferents aspectes de l'aprenentatge, ens centrarem en els diferents recursos que poden afavorir el desenvolupament de les persones amb SXF dins de les aules. Segons la Bañon (2019), és important pels alumnes amb SXF tinguin unes rutines, podent fer servir diferents estratègies com horaris, sistemes visuals, transicions elaborades i utilització de sistema visuals. Facilita l'aprenentatge per a les persones amb SXF veure de forma clara el que han de fer a continuació del que estan fent. Cal esmentar que la comunicació amb ells/es pot ser més fàcil mitjançant fotos, imatges (pictogrames) o històries socials. Segons Bañon (2019), considera que l'anticipació, la limitació temporal i espacial, la rutina de les hores i els llocs, i fer servir una agenda pot ser molt útil per fomentar l'aprenentatge.

2.4.2 La utilització de les noves tecnologies

La comunicació a través d'imatges i recursos visuals, com ja s'ha comentat, són una estratègia important per a la millora de l'enteniment i la comunicació d'aquest grup d'individus en les aules. Aquestes estratègies utilitzen fins a un cert punt les noves

tecnologies, però podem considerar un augment de la importància d'aquestes eines un element essencial que pot avançar i afavorir el procés de millora de comunicació que s'està estudiant.

Alemany i Borreguero (2014) consideren alta la importància de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) amb persones amb SXF, ja que considera que obre nous horitzons en el camp de les dificultats d'aprenentatge. En aquest cas, ens centrarem en els aspectes que poden ajudar a millorar les TIC dins el llenguatge i l'escriptura (que millorant aquests l'alumne/a pot augmentar la seva autonomia i la seva inclusió dins la societat i el desenvolupament personal.

- Aspectes positius de les TIC amb tasques de llenguatge i escriptura:
 - S'adapten al nivell de funcionament de l'alumne/a.
 - Afegeixen material visual augmentatiu en les tasques de lletrejar i de composició de paraules.
 - Entrada multisensorial: auditiva i visual.
 - Control d'intensitat, dificultat, temps d'exposició.

- Aspectes positius de les TIC en el desenvolupament emocional:
 - Redueix la hiperactivitat i distraccions
 - Potencia els punts forts dels nens/es i són activitats motivadores
 - Potencia el treball cooperatiu
 - Possibilitat de treballar en programes de competències emocionals i socials.
 - Integració social (WhatsApp o altres).
 - Facilita el contacte i la comunicació.
 - Són vehicles de transmissió d'emocions.
 - Hi ha recursos digitals per la relaxació, la respiració i la musicoteràpia.

Per altra banda, tot i que les TIC, poden aportar els aspectes positius esmentats amb anterioritat, un mal ús, també pot afectar de forma negativa a la persona amb SXF, a continuació esmentarem els aspectes a tenir en compte per evitar que les TIC facin l'efecte contrari.

- Inconvenients de les TIC en el desenvolupament emocional:
 - Pot generar addiccions i s'ha de vigilar l'accés a continguts inadequats
 - Vigilar l'accés a xarxes socials i pornografia

- Un ús excessiu pot generar menys nivells d'activitat física, aspecte que genera nerviosisme i agressivitat.
- Augment de la fluctuació dels estats d'ànims amb l'ús de tecnologies.

Per tant, tal com afirma Arteaga (2013) les TIC es poden adaptar a les seves necessitats, augmenten la motivació, faciliten una adequació dels ritmes de treball i poden utilitzar-se en diferents contextos.

3. Objectius i hipòtesi de la recerca

Una vegada exposada la fonamentació teòrica respecte al nostra tema de recerca, detallarem els objectius (generals i específics) i la hipòtesi de la recerca.

- Objectius generals i específics:

1. Avaluar l'autonomia d'una alumna amb Síndrome X Fràgil

1.1 Analitzar l'evolució durant 10 sessions de l'autonomia d'una alumna amb Síndrome X Fràgil

1.2 Detectar les fortaleeses i debilitats de l'autonomia d'una alumna

2. Analitzar la metodologia utilitzada per afavorir l'aprenentatge d'una alumna amb Síndrome X Fràgil

Després d'haver exposat els objectius, plantejo la següent hipòtesi d'aquesta recerca:

“L'aprenentatge cooperatiu i l'ús de les TIC com a metodologia utilitzada en l'IFE generarà un impacte positiu en l'autonomia d'una alumna amb SXF.”

4. Metodologia de la recerca

En aquest apartat es presentarà la part metodològica del treball. Podrem veure una descripció del tipus d'investigació i el disseny i procediment que seguirem. Seguidament, es presentarà la mostra i finalment s'explicaran els diferents instruments utilitzats per la recollida de dades durant l'estudi.

4.1 Disseny, procediment i recollida de dades

Pel que fa al disseny i procediment, el tipus d'investigació es descriptiu, on és descriu un fenomen en particular, observant i analitzant l'autonomia d'una alumna amb Síndrome X Fràgil dins d'un IFE. Tenint en compte a Vázquez et al. (2006), el paradigma de la recerca és post positivista, ja que es fa servir una metodologia mixta, per tant, s'agafen conceptes tant qualitius com quantitius que ho veurem posteriorment als instruments. Emprant aquesta metodologia mixta es pretén recollir el màxim d'informació per la investigació.

Com s'ha esmentat amb anterioritat, el procediment que seguirem serà a partir de la utilització de dos instruments diferents:

Primer, realitzarem el qüestionari inicial (Escala ARC-INICO), per tal d'analitzar el punt de partida de la participant i així poder analitzar la seva autonomia, mesurant la realitat del moment. (vegeu a *l'Annex 2*)

Segon, per tal de complementar la informació extreta del qüestionari anterior, utilitzarem un fitxa d'observació (vegeu a *l'Annex 6*) on es veuran de forma subjectiva comportaments, actituds i situacions concretes on ho acabarem de complementar amb anotacions que ajudin a valorar el procés de millora, durant deu sessions del mòdul professional: Assistència en l'organització d'espais, activitats i repartiment de material en la instal·lació fisicoesportiva.

Ens hem centrat en aquest mòdul, ja que la metodologia que utilitzen és l'aprenentatge cooperatiu, on l'objectiu és que entre tots els alumnes aprenguin a dinamitzar sessions, tenint en compte tot els factors que l'engloben. És dur a terme cada dimecres de 10:30 a 12:30 on els alumnes de 2n d'IFE, dinamitzen les sessions als alumnes de 1r d'IFE. Durant aquestes tasques, els alumnes de segon s'encarreguen primerament de cercar jocs o activitats cooperatives i després buscar diferents formes d'organització de grups,

a partir de diferents fonts, consideren imprescindible treballar de forma cooperativa i utilitzant les TIC per buscar informació fiable, per tal que tots els alumnes tinguin una experiència positiva tant en l'àmbit personal com amb la resta de companys/es.

A part d'organitzar i dinamitzar les activitats, s'encarreguen de tenir el material necessari per a la sessió (en cas de no disposar, ells mateixos s'encarreguen de comprar-lo) i tenir-lo preparat abans que s'iniciï la classe. A més, aquests/es alumnes són responsables de comunicar-se amb el grup (via telemàtica o en persona), recollir el grup, gestionar-lo, responsables de les claus del gimnàs per obrir i tancar les diferents portes i encendre i parar els llums.

La forma organitzativa d'aquest mòdul professional, a l'hora de pensar i organitzar els jocs i activitats cooperatives seria de la manera següent: grups de tres persones, parelles i individualment.

Aquesta progressió, segons ens ha esmentat el professor, és deguda al fet que primer és favorable treballar en grups de tres persones, on tothom aporta idees i jocs per poder fer durant la sessió. Es comença treballant d'aquesta manera perquè els alumnes se sentin recolzats per altres companys/es i puguin adquirir coneixements i idees i no tinguin la pressió de decidir o haver de pensar jocs de forma individual. Seguidament, s'augmenta el grau de presa de decisions i de comunicació amb un company/a, ja que comencen a treballar en parelles, aspecte que fa que s'hagin de prendre més decisions i en cas de no estar d'acord, s'ha de convèncer entre ells de la millor opció escollida. Finalment, es treballa de forma individual, una vegada fet el procés, l'alumne/a té recursos i capacitats suficients per dur a terme les activitats i per tenir autonomia per poder decidir per un mateix/a.

Creiem adient l'elecció d'aquest mòdul per fer l'observació, ja que podem analitzar de forma qualitativa l'autonomia de la noia en diferents situacions, i com l'organització i la metodologia del mòdul afecta la seva autonomia.

Finalment, es tornarà a realitzar el qüestionari (Escala ARC-INICO), per poder comparar els resultats obtinguts de forma objectiva.

Per fer la recollida i l'anàlisi de dades, el primer pas serà extreure els resultats del qüestionari inicial (Escala ARC-INICO), on ens donarà un valor determinats que compararem amb les dades del qüestionari final (Escala ARC-INICO). A partir d'aquests

dos resultats, podrem observar l'evolució de l'autonomia de la nostra mostra. D'altra banda, durant el procés recollirem les dades dels deu fulls d'observació on a partir dels resultats extraurem les conclusions de les dades més rellevants i poder fer una reflexió final de l'estudi.

4.2 Mostra

La mostra és una noia de disset anys que un cop finalitzada la recerca ja en tenia divuit, amb discapacitat intel·lectual (Síndrome X Fràgil), que està cursant un cicle formatiu IFE (d'Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives) a l'Institut Antoni Pous i Argila de Manlleu.

4.3 Instruments de la recerca

Com s'ha esmentat amb anterioritat, per tal de fer la recollida de dades, farem servir el qüestionari Escala ARC-INICO de forma quantitativa i el full d'observació de forma qualitativa. A continuació esmentarem els instruments emprats i justificarem el motiu pel qual s'han escollit aquests.

- **Escala ARC-INICO:**

És una escala segons Verdugo et al (2013), que s'ha adaptat d'altres investigacions per contextualitzar-la a la situació de l'estat espanyol. Aquest instrument està validat en població espanyola amb discapacitat intel·lectual, mostrant alts índexs de fiabilitat (Alfa ordinal y la theta de Armor = 0.90, Verdugo et al., 2009). Aquesta escala ha estat dissenyada per avaluar el grau d'autodeterminació en joves (11-19 anys) amb discapacitat intel·lectual, per tal d'afavorir un coneixement que permeti millorar la vida de les persones amb discapacitat, ja que amb aquesta escala es poden conèixer els punts forts i dèbils dels estudiants dins de les diferents àrees d'autodeterminació. Cal considerar que és útil, tant pel propi individu, com pels professionals que l'envolten, ja perquè proporciona informació per ells en l'àmbit personal, donant informació sobre aspectes a millorar o punts forts, i per la gent que l'envolta ja que permet buscar estratègies per millorar o potenciar segons els resultats. Aquestes dimensions són: l'autonomia, l'autoregulació, l'empoderament i l'autoconeixement.

Seguidament, ens centrem a definir les diferents dimensions del qüestionari, per tal d'aprofundir en la informació que s'extreu de cadascuna i quina utilitat li podem donar nosaltres respecte a la recerca.

- Autonomia: aquesta dimensió esta formata per 25 ítems i avalua el grau d'independència funcional i capacitat per escollir i actuar segons les preferències de l'individu. Dins d'aquesta s'avalua tant l'autonomia en la vida diària, del temps lliure i la capacitat de prendre decisions, expressar preferències i expressar interessos personals.
- Autoregulació: dins valorem 12 ítems, que ens permeten conèixer la capacitat de planificar i establir objectius i autogestió.
- Empoderament: formada per 14 ítems, avalua les expectatives de control i conductes de lideratge, autodefensa amb interacció amb altres. És l'apartat més emocional i social.
- Autoconeixement: dimensió que té 10 ítems i valora el coneixement de les seves capacitats, les limitacions i l'autoestima de la persona avaluada.

Per tal de poder analitzar i comparar els resultats del qüestionari, ho farem mitjançant diferents puntuacions. La primera puntuació que cal obtenir són les puntuacions directes totals que s'obtenen a partir de la suma de les respostes de cada dimensió.

El sistema de puntuació pel que fa a l'autonomia va d'1-3 punts, sent 1 "no ho faig MAI, encara que tingui l'oportunitat", 2 "ho faig A VEGADES quan tinc l'oportunitat" i 3 "ho faig SEMPRE que tinc l'oportunitat". En canvi, per la resta de dimensions, la puntuació va d'1-4, considerant 1 "No estic GENS d'acord", 2 "No estic d'acord", 3 "Estic d'acord" i 4 "estic TOTALMENT d'acord".

Una vegada assignat la puntuació i sumat, s'aconseguiria el total de les puntuacions directes de cada dimensió i finalment cal sumar totes les dimensions per conèixer la puntuació global de l'autodeterminació.

Després d'obtenir el total de les puntuacions directes, cal relacionar les puntuacions estandarditzades tant de les dimensions com de la puntuació global, aquestes relacions, les podem observar a *l'annex 4*. Cal dir que aquestes puntuacions, presenten una

distribució amb mitjana igual a 100 i desviació típica de 15. El resultat, com més gran és la puntuació (més s'allunya per sobre de la mitjana, equival a més nivell de la persona avaluada), en canvi, si la puntuació és més baixa i s'allunya per sota de la mitjana, la persona avaluada té un nivell menor. D'altra banda, també s'han de relacionar els percentils, on ens indiquen el percentatge de persones que tenen una puntuació inferior a l'avaluada, per tant, a més percentil, més persones tenen una puntuació inferior.

Una vegada tinguem totes les puntuacions estandarditzades, realitzarem el perfil de resultats, que és una forma visual d'analitzar la puntuació estandarditzada. És útil per fer una interpretació dels resultats de la persona avaluada, observant quines dimensions obté puntuacions més baixes (punts febles) i aquelles en què s'obtenen puntuacions més altes (punts forts). També permet veure el nivell de la persona avaluada en cada dimensió respecte a la mitjana de puntuacions generals, tenint en compte que puntuacions per sobre de la mitjana es localitzaran a la part superior del perfil i puntuacions inferiors a la mitjana a la part inferior del perfil.

Cal esmentar que tenint en compte l'anàlisi de Verdugo et al (2013), del qüestionari, es pot aplicar:

- Com avaluació inicial: és important per conèixer la necessitat posar en marxa o no, programes educatius. Aquest tipus d'informació permet als educadors/es prendre decisions sobre quina àrea necessita millorar i també per determinar quina prioritat de la intervenció.
- Com avaluació continua: es poden com a eina d'avaluació dins un programa, ja que dona feedback tant als professionals com als participants, a la vegada que pot servir per motivar i millorar la participació activa.
- Com avaluació final: una vegada finalitzat el programa, permet avaluar l'eficàcia d'aquest. Per tant, poden ser utilitzades per valorar l'eficàcia dels models d'ensenyament utilitzat i l'impacte que té.
- Com autoavaluació: es pot fer servir per generar una imatge personal de la persona avaluada, promovent l'autoconfiança i l'acceptació personal.

S'ha de tenir en compte, que una limitació d'aquest qüestionari segons els mateixos autors és que només avalua els factors personals, és a dir, característiques i

components que ha de tenir una persona i s'ha de complementar amb un altre tipus d'observació per tal de tenir una visió més ampla de l'estat de l'individu.

En conclusió, hem escollit aquest qüestionari, ja que és un qüestionari validat amb persones amb discapacitat intel·lectual d'una edat compresa dels 11-19 anys i que tot i analitzar altres factors a part de l'autonomia, hem considerat i consensuat amb la tutora de l'alumna que són factors que ajuden i tenen relació amb l'autonomia i l'evolució personal d'aquesta.

- **Fitxa d'observació:**

La part qualitativa d'aquesta recerca s'ha analitzat a través d'un full d'observació, ja que segons (Field et al. citat a Verdugo et al. 2014), esmenta que per poder avaluar de forma completa, el test anterior, ha d'estar complementat (tal i com s'ha esmentat amb anterioritat) per procediments d'avaluació formals i informals, que avaluïn la conducta autodeterminada i factors ambientals associats, ja que d'aquesta manera es podran valorar les fortaleces i debilitats de la persona avaluada i l'entorn.

En aquest cas, s'han realitzat dues fitxes d'observació, una que avalua actituds i comportaments de la noia envers la seva autonomia, la seva conducta quan treballa de forma cooperativa i sobre el seu ús de les TIC, per tal de poder assolir els objectius de la recerca. També s'ha realitzat un full d'observació que avalua el centre i les persones que l'ajuden (en aquest cas la professora), per tal de poder analitzar si l'entorn educatiu ajuda o no a assolir l'objectiu principal de l'itinerari formatiu.

Per la realització d'aquest fitxa d'observació, ens hem basat en els ítems de dos testos validats per a persones amb discapacitat intel·lectual on s'analitzaven ítems relacionats amb l'autonomia, benestar emocional i la socialització. A més s'han fet servir ítems que la tutora de l'alumna avalua com a positius i rellevants pel desenvolupament de l'alumna.

El primer test que hem utilitzat per tal de crear la fitxa d'observació, ha estat el test AUTODDIS de Verdugo et al. (2021), és un test que es fa servir amb persones que tenen discapacitat intel·lectual i amb edats compreses entre els 11 i 40 anys, aquest test és un test heteroinforme, és a dir, que la informació és analitzada per una tercera persona. Per això s'ha considerat interessant fer servir aquest test com a fulla d'observació per part meua i que ho pugui analitzar com a subjecte extern.

El segon test amb el qual estan basats alguns ítems de la fitxa d'observació, és l'escala KidsLife de Gómez et al. (2016), que avalua la qualitat de vida amb nens/es i adolescents de 4-21 anys amb discapacitat intel·lectual. Aquesta escala tot i que es centra en la qualitat de vida en general de la persona observada, hem considerat adient agafar ítems que van relacionats amb el desenvolupament personal, autodeterminació i benestar emocional, perquè hem considerat que els ítems escollits són importants per poder observar el desenvolupament de l'autonomia de la noia en un període curt de temps. Per altra banda, hem agafat ítems de la inclusió social i la relació interpersonal, aspectes que van lligats amb la socialització i ens aporten informació de com l'alumna es desenvolupa amb les diferents relacions socials, les que nosaltres observem són amb la professora i amb els companys/es. Aquesta informació és important per analitzar si la noia sap treballar de forma cooperativa. Per acabar, s'han escollit ítems de benestar material que proporcionen informació relacionada amb les TIC i el domini d'aquestes.

Dins aquest qüestionari, també s'ha pogut extreure ítems relacionats amb la metodologia que el centre treballa, això ens pot servir per analitzar si el centre potencia que els alumnes incrementin la seva autonomia, treballant en grup i formant-los en la utilització de les TIC.

Pel que fa a la forma d'avaluar la nostra fitxa d'observació, utilitzarem una escala de Likert, una manera molt útil per mesurar actituds, aquestes concretament han estat extrets de la forma d'avaluació de l'escala AUTODDIS de Verdugo et al. (2021) on hi han quatre possibles respostes.

Una puntuació de 4 s'assigna a les respostes que impliquen un major grau de conformitat (totalment d'acord), una puntuació de 3 s'assigna a les respostes que impliquen conformitat (d'acord), una puntuació de 2, correspon a les respostes que impliquen desacord (en desacord) i per últim, una puntuació d'1, correspon a les respostes que impliquen un major nivell de desacord. (totalment en desacord).

Per poder decidir quina resposta és la correcta dels diferents ítems que observem, el mateix qüestionari segons Verdugo et al. (2021), ens indica la definició concreta de cada una de les quatre possibles respostes. A continuació, exposarem a què ens referim en cada una de les quatre possibles respostes.

- 1: Totalment en desacord. El contingut no defineix en absolut a la persona avaluada.

- 2: En desacord: considera que parcialment no defineix ni caracteritza a la persona avaluada. Es farà servir aquesta resposta quan tot i tenir clar que l'enunciat no defineix a la persona, es presenta algun dubte i no és tan extrem com l'anterior resposta.
- 3: d'acord: es creu que l'ítem avaluat defineix la forma de pensar i/o actuar de la persona. Es farà servir aquesta resposta quan tot i tenir clar que l'enunciat defineix a la persona, tot i no ser extrem
- 4: totalment d'acord: es considera que la resposta defineix completament a la persona. Es fa servir quan l'ítem es creu amb completa seguretat s'ajusta a la forma de pensar i/o actuar de la persona avaluada.

Finalment, per l'avaluació dels ítems del centre, la resposta dicotòmica, és a dir, amb només dues respostes possibles, en aquest cas serà de SI o de NO, ja que són respostes que s'analitzen situacions en un moment concret.

5. Anàlisi de dades i discussió

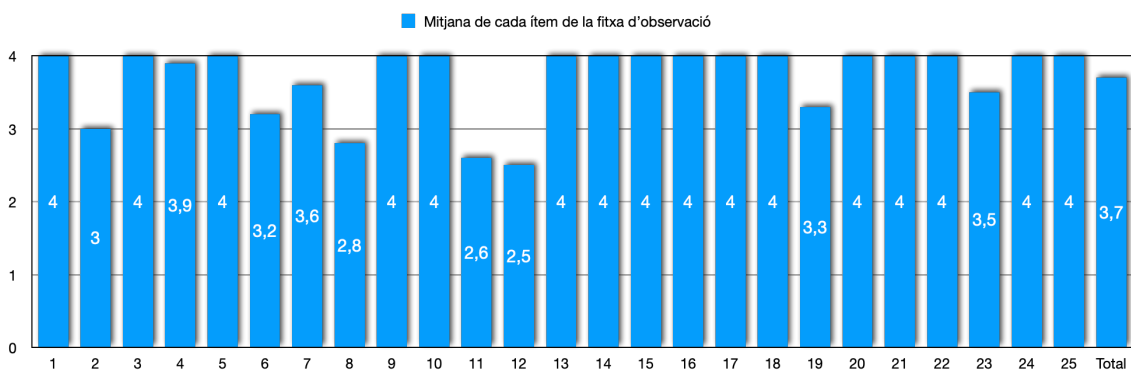
En aquest apartat, s'extrauran els resultats de la recerca, recollits del qüestionari (inicial i final que es troba a l'annex 2) de l'Escala ARC-INICO i de les deu sessions observades a través de la fitxa d'observació que es troben a l'annex 6. Aquestes dades les visualitzarem a partir de gràfics, per així poder interpretar-les de forma més fàcil. També realitzarem una relació d'aquests resultats amb els objectius del treball i la fomentació teòrica.

Aquesta recerca, presenta dos objectius principals que són: Avaluar l'autonomia d'una noia amb SXF i detectar les seves fortaleces i debilitats, també analitzar si la metodologia utilitzada a l'IFE de l'IES Antoni Pous i Argila és l'adient en aquest cas. Primer, analitzarem els resultats obtinguts de l'estudi que es relacionin amb l'autonomia de la noia i després els aspectes relacionats amb la metodologia emprada al centre.

5.1 La millora de l'autonomia: fortaleces i debilitats

En aquest apartat s'analitzen els resultats obtinguts dels instruments, relacionats amb l'avaluació i l'evolució de l'autonomia de l'alumna i com d'aquests es poden arribar a detectar els punts a millorar i les fortaleces d'aquesta noia.

A continuació, s'observaran de forma general els resultats obtinguts dels diferents instruments relacionats amb l'autonomia.

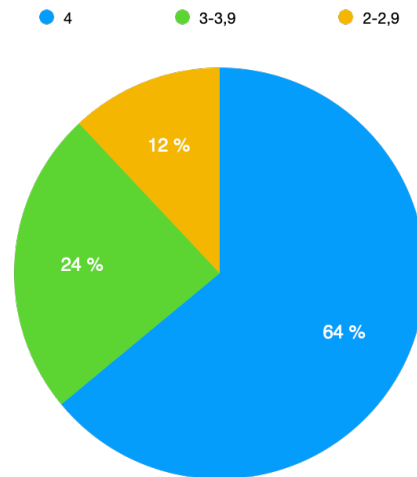

Gràfic 1: Mitjana dels ítems de la fitxa d'observació

Si tenim en compte els resultats de la fitxa d'observació, en el gràfic 1 podem analitzar com d'un total de 25 ítems, hi han 16 d'ells que corresponen a una mitjana de 4 (que vol dir que totes les respostes han estat 4) i que correspon a un 64% del total, a més, tenim 6 ítems que estan entre 3-3,9 amb un equivalent del 24% i finalment entre el 2-2,9 un

total de 3 ítems que equivalen a un 12%. Finalment, podem veure com la mitjana total de la fitxa d'observació és de 3,7.

Aquestes mitjanes ens mostren els ítems a millorar, per tant, les debilitats de la participant. Per altra banda, també es mostren els ítems que no tenen marge de millora i, per tant, són les seves fortaleses. Aquests resultats van relacionats amb l'assoliment de l'objectiu 1.2 de l'estudi.

Gràfic 2: Resum dels percentatges de les mitjanes de la fitxa d'observació

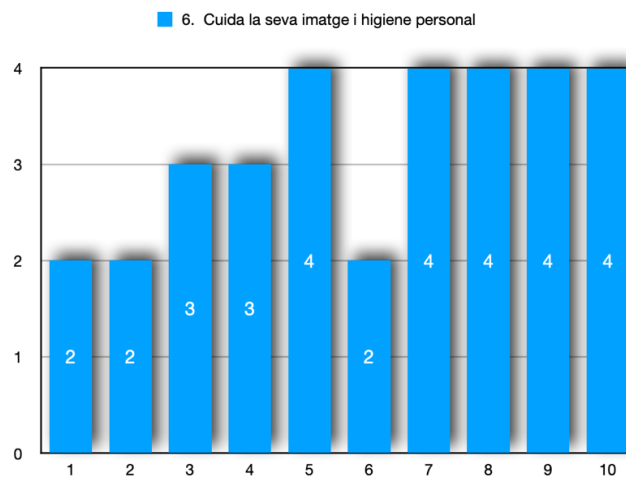
En el següent *gràfic 2*, podem observar el resum dels percentatges de les mitjanes de la fitxa d'observació de cadascun dels ítems esmentats amb anterioritat, on podem dir que les respostes que pertanyen a 4 tenen una relació amb ítems de responsabilitat, de bona conducta i organització i una correcta comunicació i llenguatge. En el cas de voler observar els ítems de forma específica, s'observen a *l'annex 1*.

S'ha de destacar també un factor limitant com és el llenguatge a les persones amb SXF, que tal com afirma l'Associació Catalana Síndrome X Fràgil (2020), és un factor limitant en alguns casos, ja que poden arribar a tenir conductes inapropiades per no saber expressar el que volen o senten de forma verbal. No obstant això, Fernández et al. (2011), afirma que les noies amb SXF, tenen menys probabilitat de tenir aquesta característica quant a problemes amb el llenguatge, tot i que sí que la pateixen com a factor limitant. Relacionat amb els resultats de la nostra mostra avaluada, podem afirmar que no té dificultats relacionats amb el llenguatge, i això queda reflectit en els següents ítems valorats de la fitxa d'observació: *ítem 14, l'ítem 15, l'ítem 18* que es troben a *l'annex 1*.

Després de realitzar deu fitxes d'observació es presentaran els següents gràfics on representarem aquells ítems amb els resultats amb més marge de millora. Els quatre

gràfics següents, els englobem dintre de la definició d'autonomia, ja que són ítems relacionats amb continguts de la definició de la "ley 39/2006 de promoción de la autonomía personal y atención a las personas en situación de dependencia", la qual afirma que:

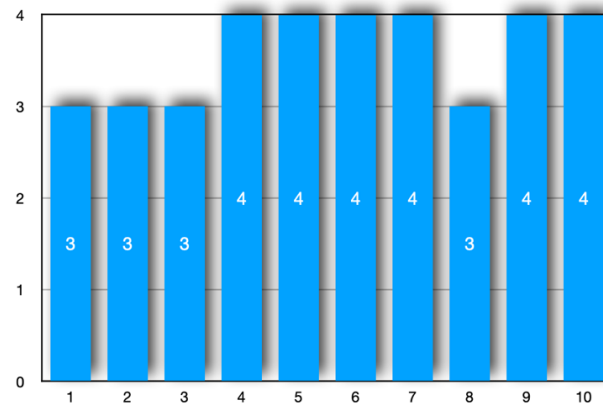
La autonomía se define como la capacidad de controlar, afrontar y tomar, por propia iniciativa, decisiones personales acerca de cómo vivir de acuerdo con normas y preferencias propias, así como de desarrollar las actividades básicas de la vida diaria (p. 289).

Gràfic 3: Resultat de l'ítem 6 de la fitxa d'observació

Com es pot observar al *gràfic 3* l'ítem 6, la seva cura de la imatge i la seva higiene personal, han evolucionat de forma positiva de les primeres sessions a les últimes analitzades, ja que com podem veure a la gràfica, les primeres sessions no tenia massa cura ni una correcta higiene personal, però ha aconseguit mantenir un grau d'assoliment total les últimes quatre sessions. Finalment, podem dir que el 30% de les respostes són 2, un 20% són 3 i un 50% són 4, per tant, la majoria de respostes equival a 4.

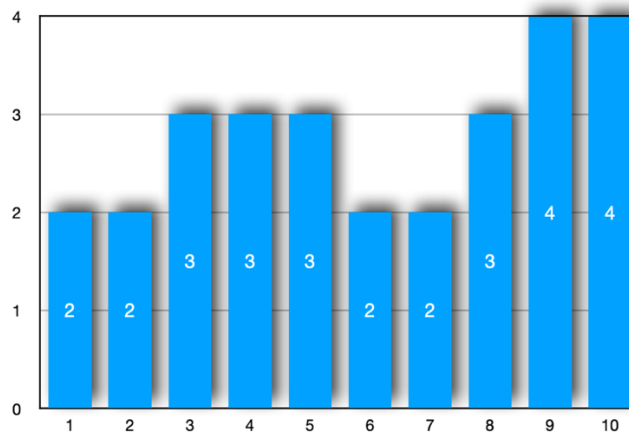
■ 7. Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions

Gràfic 4: Resultats de l'ítem 7 de la fitxa d'observació

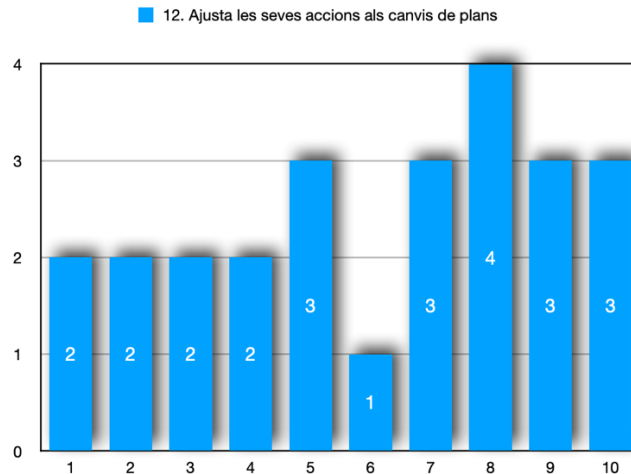
Pel que fa al gràfic 4 de l'ítem 7, veiem que des d'un inici no sempre planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius, tot i que ho fa a vegades. Malgrat això, hi ha una majoria d'observacions on la mostra ho realitza. Si analitzem els percentatges de resposta, poden observar com un 40% és 3 i un 60% és igual a 4.

■ 8. Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar

Gràfic 5: Resultats de l'ítem 8 de la fitxa d'observació

Si prenem atenció a la gràfica 5 de l'ítem 8, veiem com l'alumna té un patró poc definit tenint en compte el resultat de la tasca i les possibles maneres de millorar-ho. Però es preveu una tendència positiva, ja que les últimes sessions ha augmentat la puntuació. En resum, els resultats de 2 equival a un 40%, els de 3 un 40% i un 20% de 4.

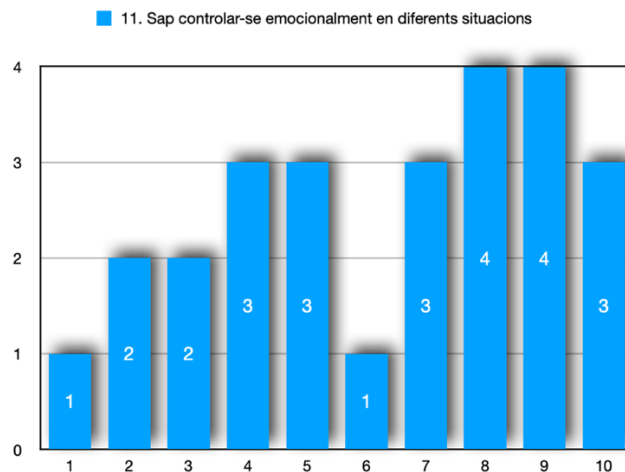

Gràfic 6: Resultats de l'ítem 12 de la fitxa d'observació

Si fem referència als resultats extrets del gràfic 6 de l'ítem 12, es pot observar com la mostra tenia un patró marcat respecte ajustar les seves accions als canvis de plans durant les primeres quatre sessions, tot i que després ha millorat aquest ítem, no obstant en la sessió número sis veiem que l'assoliment es 1. Finalment, podem veure com un 10% de les respostes són 1, un 40% de les respostes són 2, un 40% de les respostes són 3 i finalment un 10% de les respostes és 4.

Una vegada exposats els resultats dels ítems anteriors i relacionats amb la definició d'autonomia de la "ley 39/2006", podem afirmar que si millora els ítems anteriors millorarà la seva autonomia.

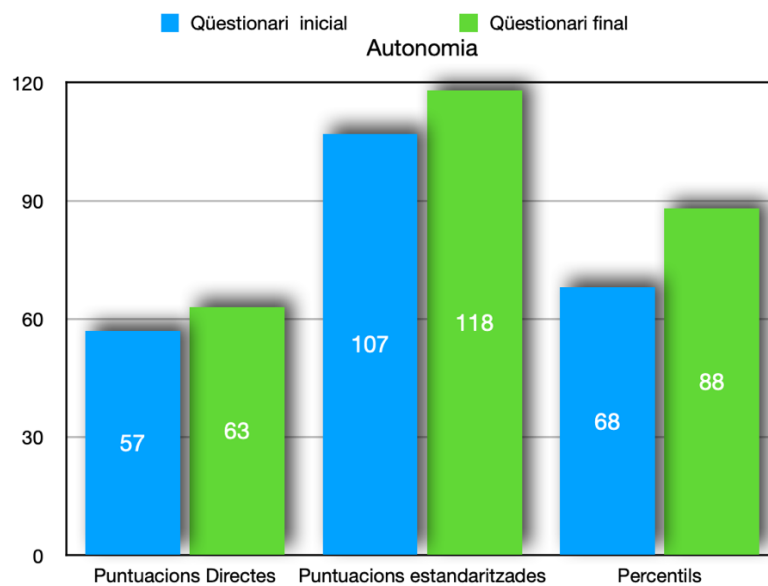
Seguidament, una conducta que s'ha analitzat que li costa de gestionar és el control emocional, que segons (Brun, 2006 citat a Niort, 2012), les persones amb SXF poden tenir una gestió negativa de les seves emocions o sentiments, aspectes negatius a l'hora de comunicar-se i per la seva autonomia.

Gràfic 7: Resultats de l'ítem 11 de la fitxa d'observació

Aquesta anàlisi de la gestió emocional, el corrobora el *gràfic 7*, on s'observa que durant les sessions, no sempre controla les emocions. A més, segons Daniel et al. (2018), afirma que depenent de l'autonomia que tingui l'individu, la persona té més o menys control emocional. Si analitzem els resultats del *gràfic 7*, es pot veure com en dues sessions no consecutives, el resultat a estat el mínim possible, no obstant en dues sessions ha estat el màxim. Pel que fas als percentatges el resultat és el següent: 20% de resposta 1, un 20% de resposta 2, un 40% de resposta 3 i un 20% de resposta 4. Sent l'ítem on s'han obtingut més observacions del valor 1.

A continuació es pot veure una comparativa entre el qüestionari inicial de l'escala ARC-INICO i el qüestionari final de l'escala ARC-INICO tenint en compte les diferents puntuacions a analitzar (puntuacions directes, puntuacions estandaritzades i percentils). Segons Verdugo et al. (2014), l'Escala ARC-INICO és important per avaluar el grau d'autodeterminació, per tal d'afavorir un coneixement que permeti millorar la vida de persones amb discapacitat. Per aquesta raó és útil ja que ens proporcionarà informació dels aspectes a millorar o punts forts.

Gràfic 8: Comparativa dels resultats d'autonomia escala ARC-INICO

En aquest *gràfic 8* podem observar els resultats del qüestionari relacionats amb l'evolució de l'autonomia i del qual podem relacionar directament amb l'objectiu 1.1 de la recerca. La resta de dimensions, es troben analitzades a l'*annex 5*.

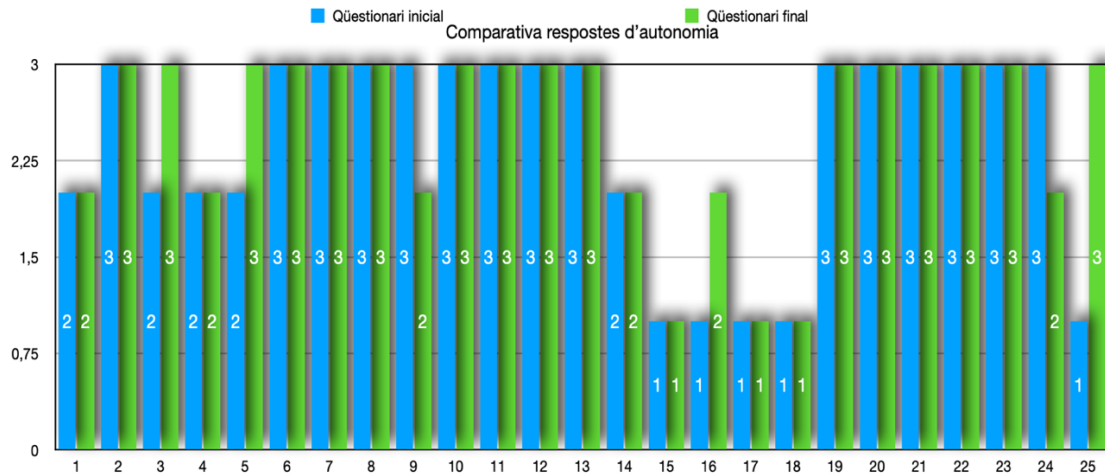
Centrant-nos en l'autonomia, si ens fixem en les puntuacions directes el qüestionari inicial dona 57 punts, i si ens centrem en el qüestionari final podem veure una millora de 6 punts, el que equival un total de 63 punts finals. Dins d'aquest gràfic, també podem analitzar les puntuacions estandarditzades extreptes de les taules de barems on les trobarem a l'annex 4. Aquí podem comparar com al qüestionari inicial ha donat un total de 107 i al qüestionari final 118, per tant, podem dir que està per sobre de la mitjana. Finalment, pel que fa als percentils, el qüestionari inicial dona un total de 68 i el final 88, dels quals podem concloure que en ambdós resultats té un tant per cent elevat de gent que obté menys puntuació. Tenint en compte els resultats, podem afirmar que les dades recollides d'aquest qüestionari ens serveixen per avaluar l'evolució, realitzant un qüestionari inicial, i després de deu sessions realitzant un qüestionari final. Pel que fa als resultats, s'observa una millora de 6 punts del qüestionari inicial al final, com s'observa a les puntuacions directes del gràfic anterior, per tant, afirmem que hi ha una evolució positiva de l'autonomia.

Percentil	Puntuaciones ESTANDARIZADA (M=100; DT = 15)				ÍNDICE GLOBAL	Percentil
	Autonomía	Autorregulación	Empoderamiento	Autoconocimiento	AUTODETERMINACION	
99	> 127	> 131	> 128	> 128	> 132	99
95	122-126	121-130	123-127	124-127	122-131	95
90	117-121	119-120	117-122	119-123	118-121	90
85	113-116	114-118	115-116	115-118	114-117	85
80	109-112	112-113	112-114	114	111-113	80
75	108	109-111	110-111	111-113	109-110	75
70	106-107	107-108	108-109	108-110	107-108	70
65	105	105-106	106-107	105-107	105-106	65
60	102-104	102-104	103-105	104	104	60
55	101	101	101-102	101-103	100-103	55
50	99-100	98-100	100	100	98-99	50
45	97-98	96-97	97-99	99	96-97	45
40	96	94-95	94-96	96-98	94-95	40
35	94-95	91-93	91-93	93-95	93	35
30	92-93	89-90	89-90	87-92	91-92	30
25	89-91	87-88	85-88	85-86	88-90	25
20	84-88	84-86	83-84	82-84	83-87	20
15	82-83	80-83	80-82	79-81	79-82	15
10	77-81	79	78-79	75-78	76-78	10
5	69-76	73-78	71-77	74	73-75	5
1	< 68	< 72	< 70	< 73	65-72	1

Gràfic 9: Perfil dels resultats de l'escala ARC-INICO

Corroborant l'evolució positiva de l'autonomia, en el gràfic 9, en el que es mostra el perfil de la persona analitzada, de color blau podem analitzar el perfil dels resultats del qüestionari inicial i de color verd, el resultats obtinguts al qüestionari final. De forma molt visual es pot veure com la segona millor evolució es troba en la dimensió d'autonomia. Pel que fa a l'índex global, es veu una millora de la participant analitzada, evolucionant de 104 a 111-113, tot i que el percentil sigui el mateix amb un 80.

Una vegada observada de forma general l'autonomia, ens hem centrat en aprofundir a cada pregunta d'aquesta dimensió i d'aquesta manera realitzar una comparativa. Tant per comparar l'evolució de cadascuna de les preguntes, com per detectar els punts forts i febles de la mostra.

Gràfic 10: Comparativa de les respostes d'autonomia de l'escala ARC-INICO

Tal com s'ha esmentat amb anterioritat el *gràfic 10*, mostra la comparativa de cadascuna de les respostes de la dimensió d'autonomia. En aquest cas, podem observar com la majoria de respostes equivalen a 3 punts i, per tant, el marge d'evolució no és possible. En canvi, a les preguntes 3, 5, 16, i 25 es pot veure que ha millorat la puntuació de la resposta, no obstant, no podem dir que ha millorat en les preguntes 9 i 24, ja que el resultat de la resposta ha estat inferior.

Seguint amb les preguntes amb menys puntuació, el *gràfic 10* resposta 15 escala ARC-INICO afirma que la mostra té dificultats a l'hora de plantejar-se objectius futurs. A més, si s'observa l'ítem 17 i 18, relacionats amb les projeccions dins el món laboral (per veure l'enunciat de les preguntes a *Annex 2*), indiquen que no té iniciativa ni perspectiva de futur, que com esmenta Vived et al. (2013), per desenvolupar l'autonomia personal cal que hi hagi un sistema que afavoreixi les iniciatives de la persona i la seva participació en accions rellevants, que promogui posar-se objectius personals. Per això, Daniel et al. (2018), afirmen que en funció del nivell d'autonomia, contribueixen directament a crear el seu projecte de vida. Per tant, podem afirmar amb els resultats anteriors que és una noia amb autonomia, tot i que aquests ítems els considerem punts febles i, per tant, s'han de treballar per continuar evolucionant.

En conclusió, analitzant la puntuació de forma general, s'ha obtingut un total de 60 al qüestionari inicial i un total de 63 punts al final. Millorant amb 3 punts la seva autonomia, però tenint un marge de millora per arribar a assolir els 75 totals possibles.

5.2 La metodologia com a eina d'aprenentatge

En el següent apartat observarem els diferents resultats relacionats amb la metodologia que utilitza el centre, els recursos i les persones que interactuen amb la participant que faciliten el procés d'aprenentatge i, per tant l'autonomia.

Si tenim en compte la fitxa d'observació generada per observar el centre, els ítems han estat extrets de l'escala KidsLife de Gómez et al. (2016) i l'escala AUTODDIS de Verdugo et al. (2021) els quals afirmen que tenen la finalitat de guiar els programes d'intervenció mitjançant l'anàlisi dels ítems.

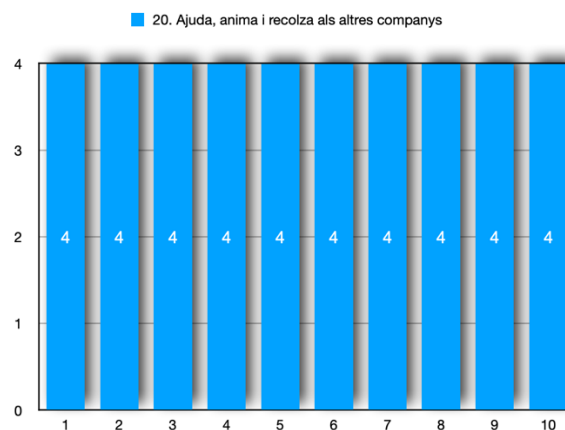
	Observadora: Carlota Gregori Sorribes	SI	NO	NO S'OBSERVA
1	Disposa de material didàctic específic adaptat a les necessitats de la nostra mostra	X		
2	Se li ensenya a fer un ús adequat de les noves tecnologies	X		
3	Disposa de noves tecnologies per augmentar o facilitar la seva comunicació	X		
4	Es dissenyen activitats que faciliten les interaccions personals entre companys/es	X		
5	S'executen tasques en grups de treball cooperatius	X		
6	Se l'informa de la temporització i la successió d'activitats, realitzant rutines i horaris	X		
7	Les activitats que fa li proporcionen nous coneixements i tenen transició en la vida quotidiana	X		
8	La professora l'ajuda a entendre diferents situacions de la vida quotidiana i com resoldre-les	X		
9	Rep valoracions positives quan fa alguna cosa bé	X		
10	Les adaptacions curriculars del centre i la metodologia emprada és l'adequada tenint en compte les característiques de la mostra	X		

Taula 1: Resultats de la fitxa d'observació del centre

Si analitzem els resultats de la *taula 1*, podem veure com després de l'observació realitzada, totes les respostes han estat afirmatives i, per tant, analitzant la metodologia del centre durant les deu sessions podem afirmar remarcant la *Taula 1*, que el centre utilitza una metodologia i unes eines adequades per millorar l'autonomia, com són l'aprenentatge cooperatiu i les TIC, tal com es veu reflectit en els resultats anteriors. D'aquesta manera, podem corroborar amb Vived et al. (2013) que els joves amb discapacitat intel·lectual necessiten nous plantejaments educatius i dissenyar nous projectes que facilitin la participació social i la vida autònoma. També, com afirmen Garcia et al. (2019), el treball cooperatiu millora l'autonomia, ja que són lliures d'escollir si satisfer o no les expectatives dels companys.

A més, segons Bañon (2019) és important pels alumnes amb SXF tenir rutines, ja que facilita l'aprenentatge per a les persones amb SXF veure de forma clara el que han de fer a continuació del que estan fent. Es pot observar a la *taula 1 a l'ítem 6*, que el centre informa de la temporalització i la successió d'activitats duent a terme rutines i horaris, però en contraposició, per la participant, tal com s'observa al *gràfic 6 l'ítem 12*, és un aspecte a millorar.

Si ens centrem en l'aprenentatge cooperatiu segons Garcia et al. (2019), observem que durant l'aprenentatge cooperatiu és més rellevant el procés que el producte, per tal que els alumnes assoleixin els seus objectius. Aquest tipus d'aprenentatge afavoreix la relació entre els alumnes de forma positiva, no només consisteix a realitzar tasques en grup, sinó que té una estructura d'aprenentatge per augmentar el rendiment escolar de l'alumne/a i alhora millorar actituds de respecte, ajuda i col·laboració, claus per introduir-se a la societat.

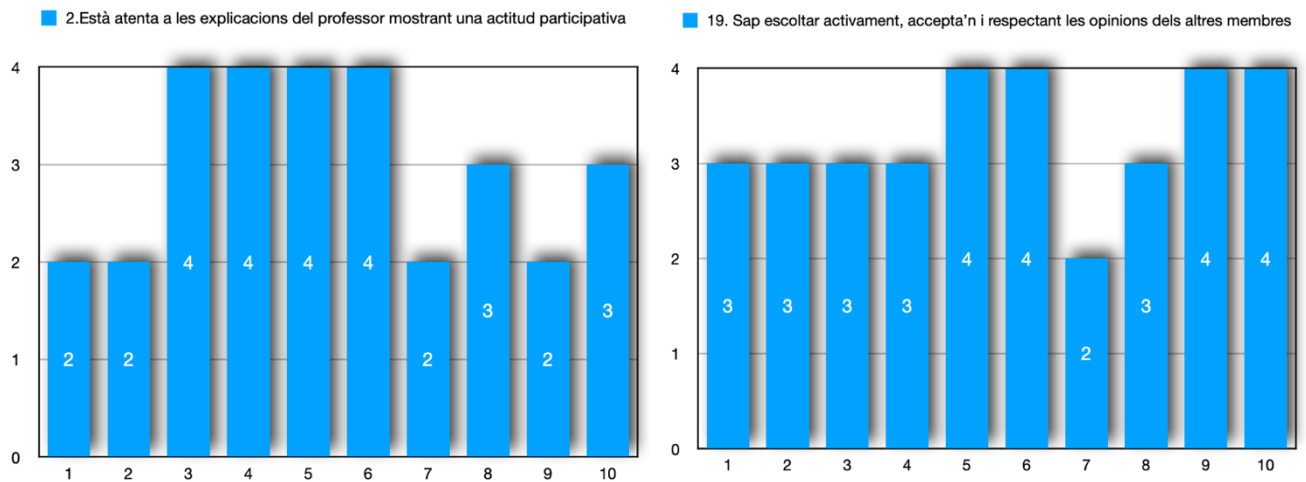

Gràfic 11: Resultats de l'ítem 20 de la fitxa d'observació

Aquests aspectes anteriors es veuen reflectits al *gràfic 11 de l'ítem 20* de la fitxa d'observació, on mostra que l'individu en totes les sessions ajuda, anima i recolza als seus companys. I com afirmen aquests mateixos autors, és important que tots els membres d'un grup estiguin interessats a assolir l'aprenentatge màxim de cadascun dels companys/es, ja que reiteren que dins el treball cooperatiu cada alumne/a està interessat, tant en el seu propi treball, com en el dels altres per aconseguir el treball comú.

Per altra banda, un altre factor a tenir en compte segons l'Associació Catalana Síndrome X Fràgil (2020), és que les persones amb aquesta discapacitat poden patir manca d'atenció i impulsivitat: aspecte que dificulta l'aprenentatge i que es veu reflectit en el

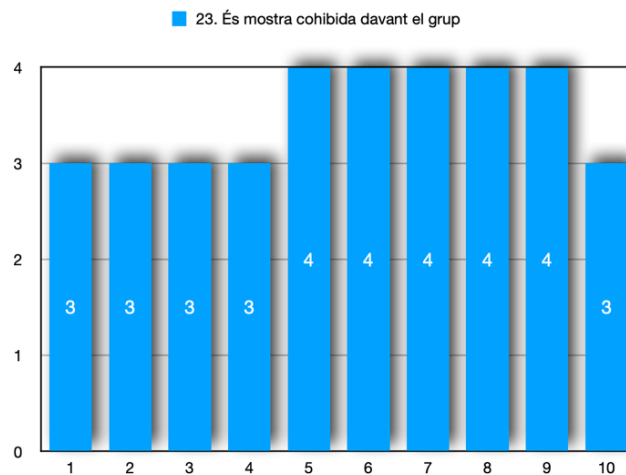
gràfic 12 a l'ítem 2 i l'ítem 19 on s'observa que li costa escoltar activament, estar atenta, acceptar i respectar les opinions dels altres.

Gràfic 12: Resultats de l'ítem 2 i 19 de la fitxa d'observació

En el gràfic 12 analitzem l'ítem 2, en el qual podem percebre com té un comportament variat, ja que durant l'observació no té un patró de comportament fix, sinó que varia dins les diferents sessions. En conclusió, s'observen un 40% de les respostes equival a 2, un 20% equival a 3 i un 40% equival a 4 i, per tant, té dificultats en aquests ítems.

En la representació del gràfic 12 l'ítem 19, es pot observar com a l'inici de les observacions, la mostra tenia un patró definit de resposta durant les quatre primeres sessions, però després de fer un pic de millora, va fer una baixada dels resultats i posteriorment un augment progressiu. Tot i això, la resposta que predomina és 3. En conclusió, els percentatges obtinguts són un 10% de respostes és 1, un 50% equival a 3 i un 40% són 4.

Gràfic 13: Resultats de l'ítem 23 de la fitxa d'observació

Si seguim amb el *gràfic 13*, podem observar que depèn de la sessió, l'alumna es mostra més o menys cohibida davant del grup, tot i això, s'observa que sempre es mostra desinhibida. Cal esmentar que de les primeres sessions a les últimes (excepte l'última), hi ha una evolució positiva de com es mostra davant del grup. Finalment, podem dir que un 50% dels resultats són 3 i un 50% equival a 4. Sent positiu, ja que no obté cap observació negativa.

Centrant-nos en les noves tecnologies que són l'eina que utilitza el centre, Alemany i Borreguero (2014) afirmen que és alta la importància d'aquestes amb persones amb SXF perquè consideren que obren nous horitzons en el camp de les dificultats d'aprenentatge. Aquesta informació es veu reflectida a la *Taula 1, ítem 2 i ítem 3* on es confirma que el centre disposa de noves tecnologies i se li ensenya a l'alumnat a fer-ne ús. Aquest aspecte queda corroborat a l'*ítem 25 de l'annex 1* on l'alumna sap accedir i utilitzar els recursos digital. A més, aquests autors esmenten que les TIC, poden tenir aspectes positius en el desenvolupament emocional, com són potenciar el treball cooperatiu i facilitar el contacte i la comunicació. Aquests aspectes positius es veuen reflectits a l'*ítem 21, 18 i 14 de l'annex 1* on s'observa que la comunicació és un dels seus punts forts.

Per acabar, segons Fernández et al. (2010) l'entorn escolar és clau per poder assolir un rendiment acadèmic òptim. Reforçant aquesta teoria, Vived et al. (2013) considera que s'ha de capacitar per la vida autònoma i independent a través de l'educació, la qual ha d'incidir en la inclusió social i l'autodeterminació. També esmenten, que la metodologia didàctica òptima per desenvolupar aquestes capacitats està fonamentada en l'aprenentatge cooperatiu, on tenint en compte a Alemany i Borreguero (2014) un dels instruments que potencia aquest aprenentatge són la utilització de les TIC. Per tant, tal com s'han observat en els resultats dels diferents instruments utilitzats, el treball cooperatiu (*gràfic 11 ítem 20 i l'ítem 21 i 24 de l'annex 1*) com a metodologia, i l'ús de les TIC (*l'ítem 25 de l'annex 1*), ha afavorit que hi hagués una evolució positiva de l'autonomia de la mostra, el qual s'observa al *gràfic 9*, on les puntuacions finals van de 106-107 al qüestionari inicial d'escala ARC-INICO en la dimensió d'autonomia i 117-121 al mateix qüestionari final. A més, s'han pogut extreure els punts a millorar i punts forts per tal d'incidir en aquests factors en futurs plantejaments, com podem afirmar al *gràfic 10*, els ítems amb més valoració 2,3,6,7,8,10,11,12,13,19,20,21,22,23,25 on s'hi ha respòs la màxima puntuació i, per tant, són els punts forts de l'individu. En canvi, als ítems 1,4,9,14,15,16,17,18,24 s'han obtingut puntuacions que tenen marge de millora i, per tant, es consideren aspectes a millorar.

6. Conclusions

En aquest apartat conclourem l'estudi on primerament valorarem si s'han assolit els objectius i la validació o refutació de la hipòtesi plantejada a l'inici de la recerca. També, hi consta una reflexió dels aprenentatges, observacions i com em sento una vegada finalitzada l'experiència.

Dins la meua recerca, si fem una valoració dels dos objectius generals i dins del primer objectiu general, dos d'específics. Trobem que en el primer objectiu general: Avaluar l'autonomia d'una noia amb SXF, considero que s'han obtingut, ja que a través dels instruments (Escala ARC-INICO i la fitxa d'observació), he pogut observar l'autonomia que tenia la mostra. I una vegada coneguda l'autonomia de la participant, s'ha passat a analitzar els objectius específics, que en aquest cas, s'han fet a través únicament de l'escala ARC-INICO.

Per poder donar resposta al meu objectiu general ho faré a través de dos objectius específics. Aquests, volen analitzar en deu sessions l'evolució de l'autonomia i detectar fortaleeses i debilitats de l'autonomia de la noia. Per poder analitzar l'evolució de l'autonomia, s'ha fet mitjançant un qüestionari inicial i un final on s'ha analitzat una millor de 6 punts directes, amb un interval de deu sessions entre elles. Es pot demostrar que l'autonomia ha millorat, ja que amb els resultats quantitatius del qüestionari s'ha observat com ha obtingut una evolució positiva. A més, una vegada realitzat els dos qüestionaris, s'ha valorat l'evolució de cadascuna de les respostes de dins de la dimensió d'autonomia, per poder aprofundir i incidir en el segon objectiu específic de l'estudi: detectar les fortaleeses i debilitats de l'autonomia de la noia. Gràcies a això hem pogut extreure les valoracions de cada pregunta i de forma gràfica observar quins són els punts a millorar (amb una puntuació d'1-2) i els punts forts (amb una puntuació de 3).

Per altra banda, si ens enfoquem amb el segon objectiu general: analitzar si la metodologia utilitzada a l'IFE són adients per l'aprenentatge d'una noia amb SXF. Un cop observades les deu sessions del mòdul professional: assistència en l'organització d'espais, activitats i repartiment de material en la instal·lació físicoesportiva, on es treballa a través de l'aprenentatge cooperatiu i mitjançant l'ús de les TIC, es pot concloure que els resultats assolits, afirmen que el centre fa ús d'una metodologia adient, ja que hi ha hagut millores un cop finalitzades les sessions. Si analitzem cada ítem de la fitxa d'observació la metodologia utilitzada genera un impacte positiu. A més,

com s'esmenta anteriorment el resultat de l'escala ARC-INICO ha obtingut una millora de 6 punts entre el qüestionari inicial i final, i podem demostrar que la metodologia i instruments del centre tenen un impacte positiu en l'autonomia. Per aquesta raó la hipòtesi de la recerca queda corroborada.

Una vegada valorats els objectius i la hipòtesi, em centraré a descriure els aprenentatges assolits durant aquest procés i les observacions que he extret de la recerca. Aquests són:

- Que la metodologia utilitzada al centre, és adient per persones amb Necessitats Educatives Especials i, per tant, és un recurs útil personal.
- Que és important dotar d'autonomia als alumnes amb Necessitats Educatives Especials, per tal que la seva inclusió a la societat i el món laboral sigui favorable.
- Que l'aprenentatge cooperatiu és sense dubte, una de les metodologies que més impacta en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.
- Que la utilització de les TIC, és un bon instrument per desenvolupar habilitats cognitives i de comunicació, tot hi que s'ha d'anar amb compte perquè es pot fer un mal ús i pot ser un focus de distraccions. També he pogut recollir diferents recursos i materials digitals que puc utilitzar en un futur.
- Que el docent ha de ser capaç d'adaptar la dinàmica i la programació ha de ser flexible, ja que la individualització del procés d'aprenentatge fa que els plantejaments canviïn. Destacar que la tasca de mestre/a requereix moltes hores de treball i innovació constant, ja que sempre s'han de pensar activitats alternatives per si sorgeix un problema o contratemps.
- Que les activitats no han de fer-se sempre sobre el paper per tal que l'alumne/a aprengui, moltes vegades és tot el contrari. Hem de relacionar l'aprenentatge amb la vida quotidiana, per tal que esdevingui més significatiu.
- Que referent a la realització d'un itinerari formatiu específic per persones amb discapacitat intel·lectual, considero que és una oportunitat per aquest

alumnat, ja que ells a nivell de motivació, no se senten inferior ni exclosos i es mostren més participatius a les sessions.

- Que la noia analitzada, respecte a la relació amb els companys/es, està ben acceptada dins el grup i té un rol de líder dins d'aquest.
- Que per ser un bon mestre, no només has de tenir els conceptes teòrics clars, sinó que també és important preocupar-te i mostrar interès pels alumnes. S'ha de sentir la professió: qui veu un progrés i s'emociona, qui dedica més hores en el cas que sigui necessari, és per mi necessari en el món de la docència.
- Que per educar és necessari temps, confiança, tranquil·litat i paciència. S'ha d'intentar evitar voler ensenyar amb rapidesa i deixar fluir. S'han d'obtenir resultats a llarg termini i no voler assolir-los a curt termini. Per aquest fet, considero que el qüestionari tindria més potencial realitzar-lo a l'inici de curs i al final.

Una vegada finalitzada l'experiència, puc dir que em sento immadura en relació amb el món de l'educació especial, ja que encara he d'obtenir molts coneixements i recursos, però molt satisfeta i contenta per tot el que he après i viscut aquests mesos, pel fet que tot el que he adquirit ho podré utilitzar en el meu futur com a professional d'aquest camp. A més, m'he sentit feliç durant el procés, perquè veia que els alumnes es posaven contents de la meva presència i volien interactuar amb mi, fet que em motivava i em feia sentir bé.

7. Prospectiva

En aquest apartat del treball es presenten tres blocs de contingut. En el primer bloc presentaré les dificultats principals que he tingut durant la investigació, en segon lloc, les limitacions de l'estudi i, en tercer lloc, les projeccions de futur.

7.1 Dificultats

Després de dur a terme la recerca, les dificultats més importants que em vaig trobar van ser les següents: primerament escollir el tema a tractar, vaig començar molt motivada en un tema en concret, però cada vegada es va anar embolicant més, tot i que al final vaig poder aconseguir tractar sobre les Necessitats Educatives Especials en un altre àmbit. Seguidament, vaig tenir dificultat en la recerca de la fomentació teòrica, els conceptes els descobria de forma aïllada, però em va costar molt trobar que es relacionaven entre si, sobretot relacionant la Síndrome X Fràgil amb les TIC. Per acabar, una altra dificultat va ser obtenir instruments d'avaluació relacionats amb l'autonomia i la Síndrome X Fràgil o discapacitat intel·lectual, ja que la majoria parlen sobre dependència o autodeterminació, conceptes més amplis, que tot i que inclouen l'autonomia, no se centren en aquesta.

7.2 Limitacions

Les meves limitacions en aquest estudi va ser el poc temps que disposava per poder analitzar l'evolució de l'autonomia d'una alumna, ja que considero que és un aspecte que hauria sigut millor analitzar a llarg termini per poder veure diferències més significatives, pel fet que amb tan poc temps l'evolució és molt petita i no es veu molt reflectida. Una altra limitació que vaig tenir va ser no poder realitzar una intervenció, ja que la temporització és molt tancada i al ser amb persones amb discapacitat intel·lectual, és millor no realitzar canvis d'última hora per no alterar les seves rutines. Per aquest fet, seria millor fer un estudi des de l'inici del curs, perquè d'aquesta manera ells/es ja ho tenen com a part del procés.

També, considero que una limitació que he tingut és el nombre de persones que pateixen aquesta discapacitat dins de l'IFE, ja que al trobar-me només una alumna, no he pogut dur a terme la comparativa entre dos participants i no puc saber si els resultats obtinguts són un cas comú amb la resta de companys, ja que els resultats que he obtingut d'ella partia amb uns valors d'autonomia molt alts, el que dificulta veure

l'evolució, ja que hi havia moltes respostes sense marge de millora. Per tant, potser hagués estat interessant, valorar altres ítems, com per exemple els emocionals que era on ella tenia més mancances. Per poder fer-ho hauríem de modificar o realitzar una altra fitxa d'observació per poder adaptar-nos a les seves necessitats.

7.3 Projeccions de futur

Pel que fa a les projeccions de futur de l'estudi, considero que és una eina molt útil, tant a nivell personal de la persona analitzada, ja que se li facilita informació dels seus punts forts i punts febles i, per tant, informant del que hauria de treballar per millorar i afavorir una millor inclusió social i laboral. També s'ha observat útil a nivell de centre, ja que amb l'anàlisi feta a la recerca, s'obtenen eines que tenen una transferència positiva i a partir d'ells podem afavorir l'aprenentatge de manera individualitzada a les necessitats de cada alumne/a.

Considero que de cara al futur s'hauria de continuar investigant les discapacitats intel·lectuals dins l'àmbit educatiu i com les diferents metodologies faciliten o dificulten els aprenentatges.

Finalment, esmentar que crec important que es doni més visibilitat a aquest tipus de formacions, ja que són una oportunitat de futur per a les persones amb Necessitats Educatives Especials.

Com a reflexió final del procés, he de dir que si tornés a començar en l'estudi, realitzaria canvis per poder millorar-lo. Un d'ells seria dur a terme una comparativa, on m'hagués agradat trobar un altre alumne/a amb la mateixa discapacitat dins de l'IFE per poder analitzar les diferències entre aquests i fer un treball més enriquidor. També m'hagués agradat poder haver fet una intervenció pròpia per així d'aquesta manera sentir-me realitzada i tota la teoria analitzada, poder dur-la a la pràctica. Cal esmentar, que buscant informació i parlant amb la coordinadora del mòdul, es va observar com l'objectiu principal d'aquest és millorar l'autonomia, però després de realitzar la recerca, hem pogut veure com l'autonomia i l'autodeterminació van molt relacionats i per tant en una futura intervenció analitzaria l'autodeterminació que és un camp més ampli que inclou l'autonomia i es pot extreure més informació.

8. Bibliografia

Acord de Govern 120/2016, de 30 d'agost, pel qual es crea el Pla pilot experimental d'itineraris formatius específics (IFE) per a alumnes amb necessitats educatives especials associades a discapacitat intel·lectual lleu o moderada (DOGC núm. 7196, de 01.09.2016).

Alemany, T. i Borreguero, P. (2014). *El síndrome X frágil y las tecnologías de la información y comunicación, partiendo de sus habilidades, más que una estrategia, una necesidad* (tesis de pregrado). Universidad Jaume I, Castellón 2014-06-26.

Arteaga, C. E. (2013). Primer simposio Internacional sobre actualizaciones en el manejo de alteraciones del neurodesarrollo-Autismo y síndrome de X frágil. *Morfología*, 5(3).

Asociación Americana de Terapeutas Ocupacionales. (2008). Marco de Trabajo para la Práctica de Terapia Ocupacional: Dominio y proceso. *American Journal of Occupational Therapy*, 62, 625-683

Associació Catalana Síndrome X Fràgil (2020). *Qué es el Síndrome X Frágil?*.
Associació Catalana Síndrome X Fràgil
<https://www.xfragil.cat/?lang=es>

Bañon, E. (2019). Guía educativa para el Síndrome de X Frágil. Asociación de Enfermedades raras D'Genes.
[https://www.carm.es/web/pagina?IDCONTENIDO=18939&IDTIPO=246&RASTRO=c2709\\$m4331,4330](https://www.carm.es/web/pagina?IDCONTENIDO=18939&IDTIPO=246&RASTRO=c2709$m4331,4330)

Constitución Española de 1978–Artículo 49 (Capítulo Tercero –de los principios rectores de la política social y económica–).

Daniel, G., Ramo, R., Uranga, A., Carmona, M., Gairin, A., García, M.C. i Forner, B. (2018). La autonomía en personas con discapacidad intelectual y trastorno mental en el contexto residencial: la implementación y evaluación de un plan de mejora. *X Jornadas Científicas Internacionales de Investigación sobre Personas con Discapacidad*.

Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)

Decreto 1151/1975, de 23 de mayo, por el que se crea el Instituto Nacional de Educación Especial (BOE de 3 de junio).

Fernández, M. P., Puente, A., i Ferrando, M. T. (2011). Lectura y escritura en niños con síndrome x frágil: estrategias de intervención. *Anales de Psicología / Annals of Psychology*, 27(3), 808–815.

Fernández, M. P., Puente, A., i Ferrando, M. T. (2010). Síndrome X frágil: Desarrollo e intervención del lenguaje escrito. *Revista Chilena de Neuro-psiquiatría*. 48 (3). 219-231.

García, R., Traver, J.A., i Candela, I. (2019). Aprendizaje cooperativo. *Fundamentos, características y técnicas*. Madrid: CCS.

Gómez, L. E., Alcedo, M. A., Verdugo, M. A., Arias, B., Arias, V., Monsalve, A., Fontanil, Y. i Morán, L. (2016). KidsLife: evaluación de la calidad de vida de niños de niños y adolescentes con discapacidad intelectual. *Salamanca: INICO*.

Grau, C. i Fernández, M. (2008). La atención a la diversidad y las adaptaciones curriculares en la normativa española. *Revista Iberoamericana de Educación*, 46(3), 1-16.

Grau, C., Fernández, M., i Cuesta, J. L. (2015). El síndrome del cromosoma X-Frágil: fenotipo conductual y dificultades de aprendizaje. *Siglo Cero*, 46(4), 25-44.

IFE 2021-2022 (s.d). IES Antoni Pous i Argila. Recuperat 11 març 2022, de <https://sites.google.com/insantonipous.cat/ife-2021-2022/pàgina-principal?authuser=0>

Ley 13/1982, de 7 de abril, de Integración Social de los Minusválidos (LISMI) (BOE de 20 de abril).

Ley 14/1970, de 4 de agosto, General de Educación y Financiamiento de la Reforma educativa (Ley General de Educación), a l'art. 51.

Ley 39/2006, de 14 de diciembre, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia.

Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo (LOGSE). (BOE de 4 de octubre).

Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (BOE de 4 de mayo).

Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación «BOE» núm. 340, de 30 de diciembre de 2020

Llei 10/2015, del 19 de juny, de formació i qualificació professionals (DOGC núm. 6899, de 25.06.2015)

Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2009. (Quaderns de legislació, 82)

Medina, B. (2014). El síndrome X frágil: identificación del fenotipo y propuestas educativas. *Revista Española de Discapacidad*, 2 (2), 45-62.

Molina, S., Vived, E. i Alves, A. (2008b). Experimentación de la eficacia de un modelo didáctico en una muestra de niños con síndrome de Down. *Educación y diversidad. Revista inter-universitaria de investigación sobre discapacidad e interculturalidad*. 2. 61-97.

Niort, J. (2012). Lateralidad y síndrome X frágil: análisis y valoración. (tesis doctoral). Universitat de Barcelona.

Peñalver, D. i García, A. (2020). Cuestionario de necesidades del profesorado sobre el Síndrome de X- Frágil: Validez de contenido. *Revista de Educación Inclusiva*, 13(1), 215- 240.

Peralta, F. González, M.C. i Iriarte, C. (2006). Podemos hacer oír su voz: claves para promover la conducta autodeterminada. Málaga: Ediciones Aljibe, 317.

Real Decreto 2639/1982, de Ordenación de la Educación Especial (BOE de 22 de octubre)

Real Decreto 2828/1978, de 1 de diciembre, por el que se regula el Real Patronato de Educación y Atención a Deficientes (BOE de 7 de diciembre).

RESOLUCIÓ EDU/1166/2020, de 28 de maig, per la qual es determinen el calendari i les condicions de la preinscripció i matrícula, per al curs 2020-2021, als itineraris formatius específics (IFE)

Reta, A. (2016). Las adaptaciones curriculares. *Publicaciones didácticas*.78, 481-498.

Rueda, L. (2020). Autonomía y autodeterminación en discapacidad intelectual, aspectos éticos y aportes para la inclusión. *Revista Argentina de Terapia Ocupacional*. 6 (3), 21-28.

Temprado, M. (2009). Ventajas del aprendizaje cooperativo para la socialización de los alumnos con necesidades educativas especiales. *Revista interuniversitaria de formación del profesorado*, (65), 137-150.

UNESCO. (1994). Informe final de la Conferencia Mundial sobre Necesidades Educativas Especiales: Acceso y Calidad. Salamanca, España. París: UNESCO

UNESCO. (2015). Declaración de Incheon y Marco de Acción para la realización del Objetivo de Desarrollo Sostenible 4: Garantizar una educación inclusiva y equitativa de calidad y promover oportunidades de aprendizaje permanente para todos. París: UNESCO

Vázquez, L., Ferreira, R., Mogollón, A., Fernández, J., Delgado, E., i Vargas, I. (2006). Introducción a las técnicas cualitativas de investigación aplicadas en salud. *Introducción a las Técnicas Cualitativas de Investigación Aplicadas en Salud*, (2006), 131.

Verdugo, M. Á., Gómez, M., Fernández, R., Vicente, E., Wehmeyer, M., Badia, M., González, F., Calvo, M.I. i Guillén, V. (2013). ¿cómo evaluar la

autodeterminación? escala arc-inico de evaluación de la auto-determinación.
Siglo Cero: Revista Española sobre Discapacidad Intelectual, 44(248), 21-39.

Verdugo, M. Á., Vicente, E., Fernández, R., Gómez, M., Badia, M., González, F. i Calvo M.I (2014). Escala ARC-INICO de Evaluación de Autodeterminación. Manual de aplicación y corrección. Serie: Herramientas n.8/2014, Salamanca, Instituto Universitario de Integración en la Comunidad, 2014, 95.

Verdugo, M. Á., Vicente, E., Fernández, R., Gómez, M., Wehmeyer, M. L. y Guillén, V. (2009). A psychometric evaluation of the ARC-INICO Self-Determination Scale for adolescents with intellectual disabilities. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 15 (2), 149-159.

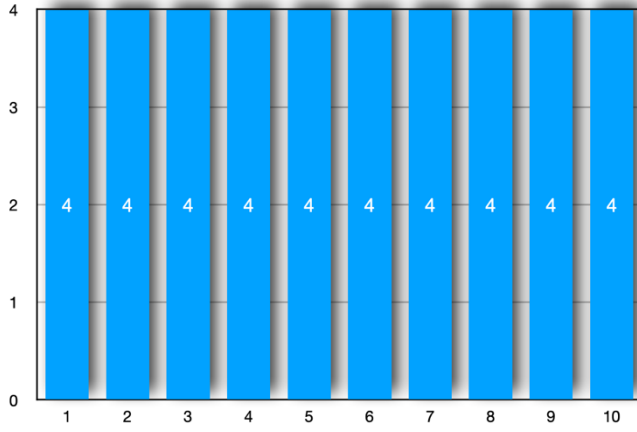
Verdugo, M. Á., Vicente, E., Guillén, V., Sánchez, S., Ibáñez. A., Fernández, R., Gómez, L.E., Coma, T., Bravo, M.A., i Vived, E. (2021). Escala AUTODDIS: evaluación de la autodeterminación de jóvenes y adultos con discapacidad intelectual. Manual de aplicación y corrección. Serie: Herramientas n. 17/2021, Salamanca, Instituto Universitario de Integración en la Comunidad, 86.

Vived, E., Betbesé, E., Díaz, M., González, A., Matía. A. (2013). Avanzando hacia la vida independiente: planteamientos educativos en jóvenes con discapacidad intelectual. *Revista Española de Discapacidad*, 1(1): 119-138.

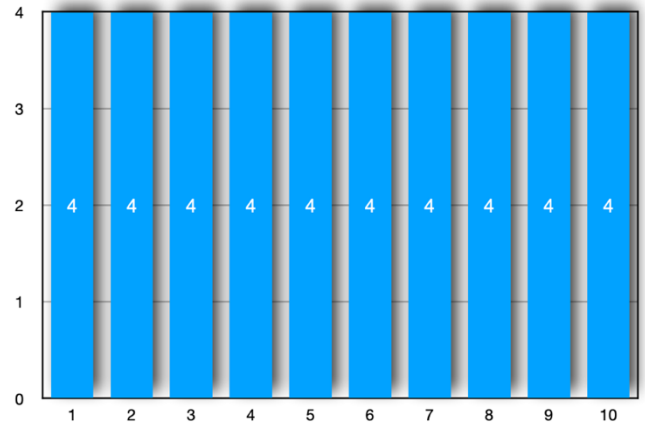
9. Annexos

Annex 1: Resultats de la fitxa d'observació

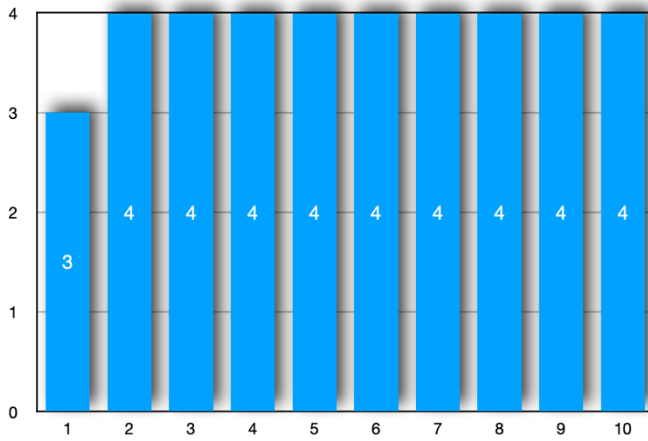
■ 1. És puntual a l'hora d'entrar a classe

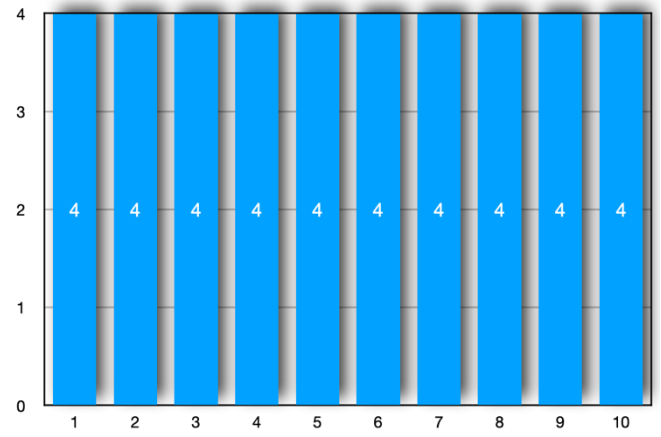
■ 3. Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre

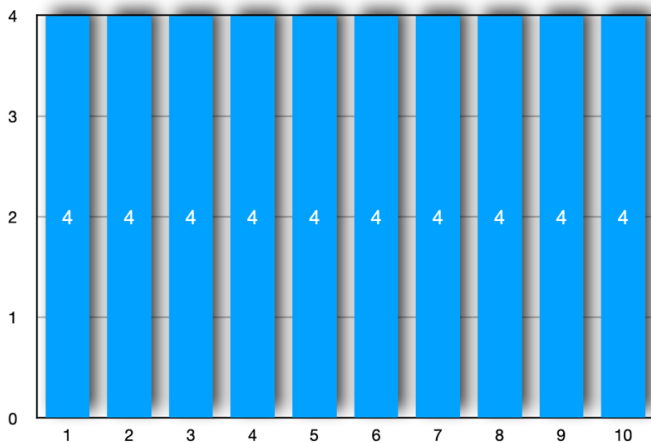
■ 4. Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita

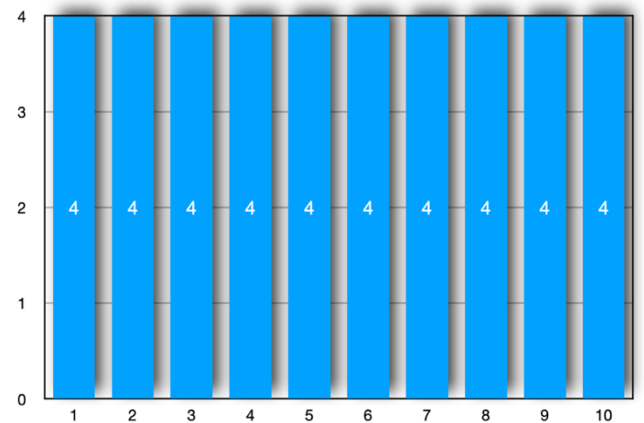
■ 5. Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades

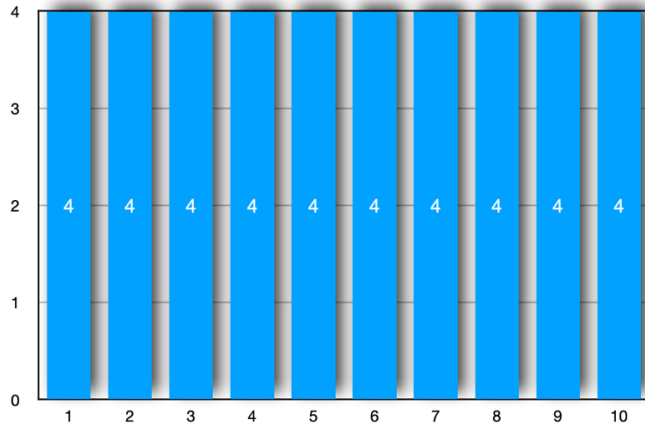
■ 9. Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita

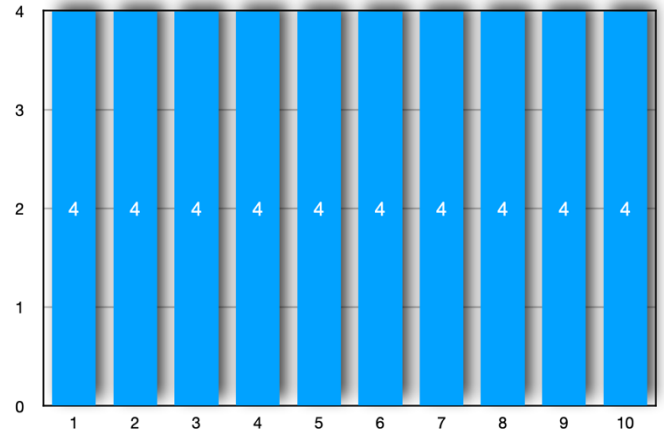
■ 10. Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques

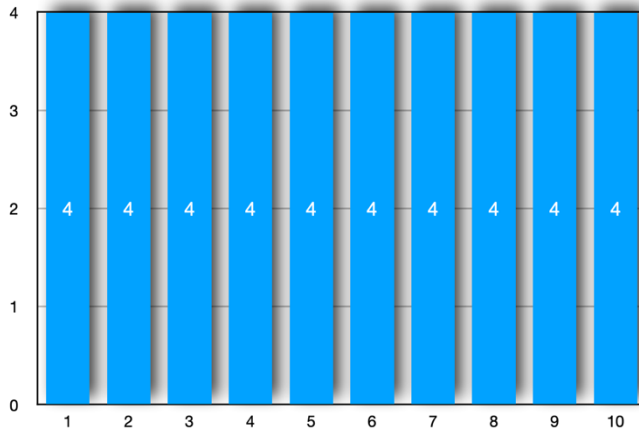
■ 13. Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius

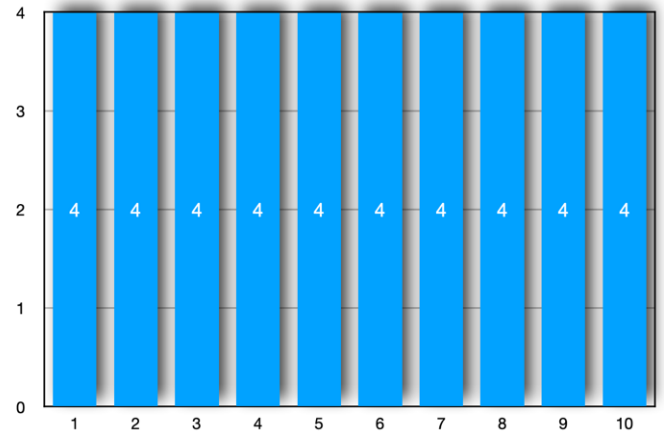
■ 14. Comunica la seva disconformitat de forma adequada

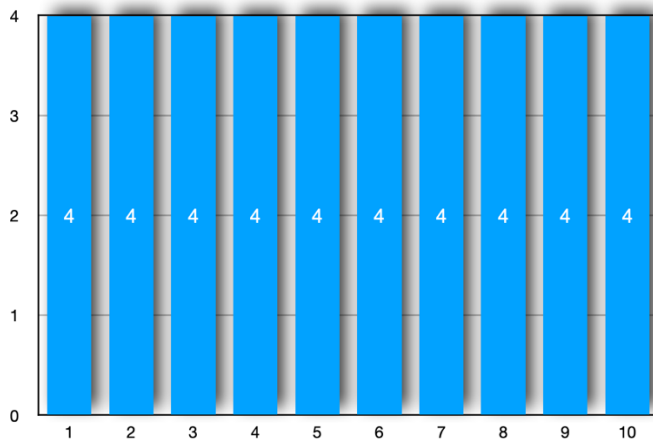
■ 15. Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa

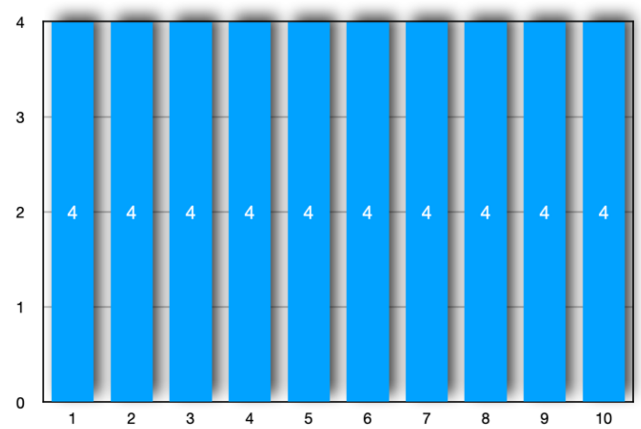
■ 16. Sap extreure conclusions

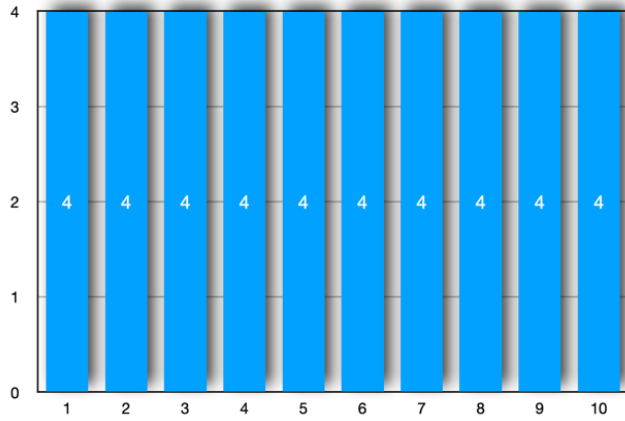
■ 17. És creatiu a l'hora de plantejar idees

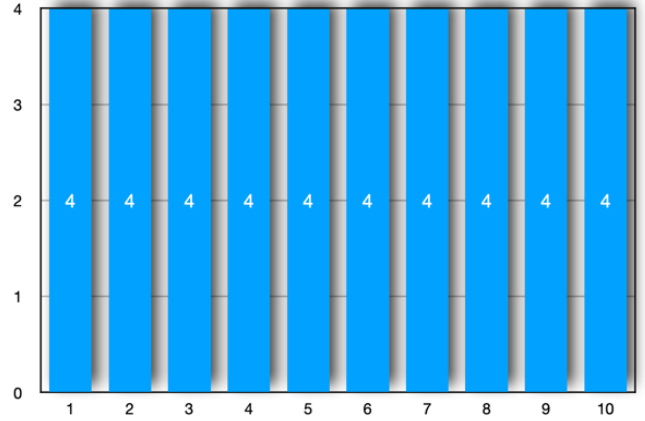
■ 18. Utilitza un vocabulari adequat

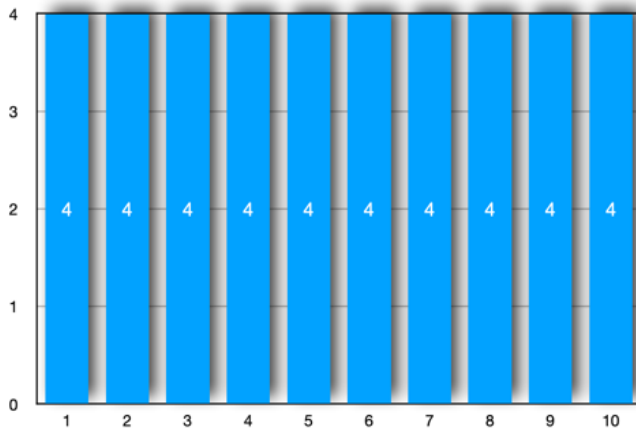
■ 21. Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva

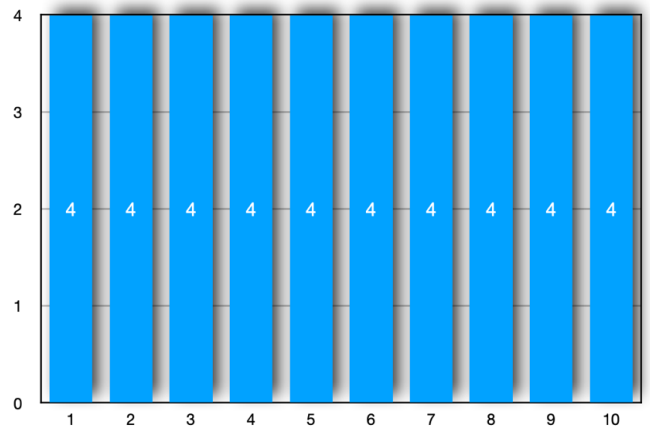
■ 22. És responsable en realitzar la part del treball assignada

■ 24. Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells

■ 25. Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita

Annex 2: Qüestionari inicial Escala ARC-INICO

CÓDIGO CUESTIONARIO (INICIALES DEL ALUMNO) _____			
FECHA DE APLICACIÓN	DÍA	MES	AÑO
FECHA DE NACIMIENTO			

ESCALA DE EVALUACIÓN DE LA AUTODETERMINACIÓN

Verdugo, M. A., Gómez-Vela, Fernández-Pulido, R., Vicente, E., Wehmeyer, M.L., Badia, M., González-Gil, F. y Calvo, I.⁽¹⁾

POR FAVOR, ANTES DE EMPEZAR RELLENA LA SIGUIENTE FICHA DE DATOS:

DATOS PERSONALES DE LA PERSONA EVALUADA								
Nombre:	<input type="text" value="Alumne 1"/>							
Género:	Hombre ☐	Mujer ☒	Edad:	<input type="text" value="17 anys"/>				
Lugar de nacimiento:	<input type="text"/>							
Necesidades educativas:	Discapacidad intelectual o del desarrollo ☒	Capacidad intelectual límite ☐	Dificultades de aprendizaje ☐	Otras, especificar: <input type="text"/>				
DATOS ESCOLARES DE LA PERSONA EVALUADA								
Curso:	1º ESO ☐	2º ESO ☐	3º ESO ☐	4º ESO ☐	Programas de diversificación ☐	EBO ☐	TVA ☐	FP/PCPI ☒
Tipo de centro educativo:	Público ☒		Concertado ☐		Privado ☐			
Escolarización:	En Centro de Educación Especial ☐		En Centro Ordinario ☒		Combinada ☐			

A continuación, vas a encontrar una serie de frases agrupadas en cuatro secciones. Antes de comenzar, **lee detenidamente las instrucciones que encontrarás en cada una de las secciones.**

MUCHAS GRACIAS POR TU COLABORACIÓN. PUEDES COMENZAR CUANDO TE LO INDIQUE EL PROFESOR.

⁽¹⁾Instrumento basado en "The Arc's Self-Determination Scale" (Wehmeyer M.L., 1995).
(Secciones 1, 3 y 4)

SECCIÓ - 1: AUTONOMÍA

INSTRUCCIONES:

A continuació se presenta una serie de afirmacions, elige la resposta **que refleja MEJOR** cómo actúas en estas situaciones y táchala con una cruz. **No hay respuestas buenas ni malas.** Cada respuesta sólo refleja una forma de pensar o actuar diferentes. No dejes ninguna pregunta sin contestar.

Vamos a hacer juntos la primera pregunta:

	No lo hago NUNCA, aunque tenga la oportunidad	Lo hago A VECES cuando tengo la oportunidad	Lo hago SIEMPRE que tengo la oportunidad
	☐	☐	☐
1. Yo mismo preparo alguna de mis comidas (por ejemplo, el desayuno, bocadillos, etc.)	☐	☒	☐
2. Cuido mi ropa yo mismo	☐	☐	☒
3. Hago algunas tareas de la casa	☐	☒	☐
4. Ordeno mis cosas	☐	☒	☐
5. Si me duele algo o me hago una herida, sé lo que tengo que hacer para resolverlo	☐	☒	☐
6. Cuido mi imagen y mi higiene personal	☐	☐	☒
7. Utilizo el transporte público (autobús, etc.)	☐	☐	☒
8. Cuando voy a tiendas o bares, yo mismo pido lo que quiero tomar	☐	☐	☒
9. Cuando quedo con mis amigos, sé donde he quedado y llego puntual	☐	☐	☒
10. Los fines de semana hago actividades que me gustan	☐	☐	☒
11. Participo en actividades organizadas por el colegio (excursiones, encuentros deportivos, etc.)	☐	☐	☒
12. Escribo cartas, sms, e-mails o llamo por teléfono a mis amigos y familiares	☐	☐	☒

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

	No lo hago NUNCA, aunque tenga la oportunidad	Lo hago A VECES cuando tengo la oportunidad	Lo hago SIEMPRE que tengo la oportunidad
	☐	☐	☐
13. Escucho la música que me gusta	☐	☐	☒
14. Voy al cine, conciertos y discotecas (u otros centros de ocio)	☐	☒	☐
15. Hago planes sobre mi futuro (sobre lo que me gustaría ser de mayor o lo que me gustaría hacer al terminar el colegio)	☒	☐	☐
16. En el colegio y en mi tiempo libre hago aquellas actividades relacionadas con lo que me gustaría ser de mayor	☒	☐	☐
17. Trabajo o he trabajado para ganar dinero	☒	☐	☐
18. Cuando me interesa un trabajo, pregunto a la gente acerca de ese trabajo, o visito lugares donde lo realizan	☒	☐	☐
19. Elijo la ropa y los complementos que uso cada día	☐	☐	☒
20. Yo elijo cómo me quiero peinar o cortar el pelo	☐	☐	☒
21. Yo mismo elijo los regalos para mi familia y mis amigos	☐	☐	☒
22. Decoro mi propia habitación	☐	☐	☒
23. Empleo mi tiempo libre en actividades que me interesan	☐	☐	☒
24. Suelo hacer aquellas actividades del colegio que me ayudarán en el futuro a trabajar en lo que quiero ser de mayor	☐	☐	☒
25. Yo decido cómo gastar mi dinero	☒	☐	☐
Puntuación Directa Total Autonomía			

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

SECCIÓ - 2: AUTORREGULACIÓ

INSTRUCCIONES:

Lee cada frase **cuidadosamente**. Piensa si las siguientes frases describen tu forma de ser y de pensar, o no. Después, elige la respuesta que **te describe MEJOR** y márcala con una cruz:

"NO estoy NADA de acuerdo"

"NO estoy de acuerdo"

"Estoy de Acuerdo"

"Estoy TOTALMENTE de Acuerdo"

Recuerda, **no hay respuestas buenas ni malas**. Cada una indica una forma de pensar o actuar diferente. **Elige SÓLO la que creas que te describe MEJOR**.

Vamos a hacer la primera juntos:

	NO estoy NADA de Acuerdo 	NO estoy de Acuerdo 	Estoy de Acuerdo 	Estoy TOTALMENTE de Acuerdo
26. Cuando hago una tarea (por ejemplo, los deberes,...) evalúo el resultado porque creo que eso me ayudará la próxima vez	☐	☐	☐	☒
27. Sueño sobre cómo será mi vida después de que acabe mis estudios	☒	☐	☐	☐
28. Después de hacer algo (por ejemplo, los deberes) pienso en cómo podría hacerlo mejor la próxima vez	☒	☐	☐	☐
29. Sé lo que es importante para mí	☐	☐	☐	☒
30. Quiero informarme sobre las distintas opciones laborales que tengo antes de elegir una	☒	☐	☐	☐
31. Cuando hago las cosas, pienso en lo que es mejor para mí	☐	☐	☐	☒

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

	NO estoy NADA de Acuerdo	NO estoy de Acuerdo	Estoy de Acuerdo	Estoy TOTALMENTE de Acuerdo
				
32. Antes de hacer algo, pienso en las consecuencias que puede tener	☐	☐	☐	☒
33. Me gusta plantearme metas y objetivos en mi vida	☒	☐	☐	☐
34. Al final de cada trimestre, comparo mis notas con las que esperaba	☐	☐	☒	☐
35. Antes de ir a un sitio nuevo, pregunto la dirección o miro el camino en un mapa	☐	☐	☒	☐
36. Generalmente, después de hacer algo (por ejemplo, un examen o hacerle un favor a alguien...), me paro a pensar si hice las cosas bien	☐	☐	☒	☐
37. Cuando quiero sacar buenas notas, trabajo mucho para conseguir las	☐	☐	☐	☒
Puntuación Directa Total Autorregulación				

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

SECCIÓ - 3: EMPODERAMIENTO

INSTRUCCIONES:

Lee cada frase **cuidadosamente**. Piensa si las siguientes frases describen tu forma de ser y de pensar, o no. Después, elige la respuesta que **te describe MEJOR** y márcala con una cruz:

"NO estoy NADA de acuerdo"

"NO estoy de acuerdo"

"Estoy de Acuerdo"

"Estoy TOTALMENTE de Acuerdo"

Recuerda, **no hay respuestas buenas ni malas**. Cada una indica una forma de pensar o actuar diferente. **Elige SÓLO la que creas que te describe MEJOR**.

Vamos a hacer la primera juntos:

	NO estoy NADA de acuerdo	NO estoy de acuerdo	Estoy de Acuerdo	Estoy TOTALMENTE de Acuerdo
38. Cuando tengo opiniones o ideas diferentes a las de los demás, se lo digo	☐	☐	☐	☒
39. Si alguien me hace daño se lo digo	☐	☐	☐	☒
40. Tomo mis propias decisiones	☐	☐	☒	☐
41. Puedo conseguir lo que quiera si trabajo duro	☐	☐	☐	☒
42. Tengo capacidad para hacer el trabajo que quiero	☐	☒	☐	☐
43. Soy capaz de trabajar en equipo	☐	☐	☐	☒
44. Sé que si me preparo, conseguiré el trabajo que quiero	☐	☒	☐	☐
45. Digo que NO, cuando mis amigos me piden que haga algo que yo no quiero hacer	☐	☐	☐	☒

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

	NO estoy NADA de acuerdo	NO estoy de acuerdo	Estoy de Acuerdo	Estoy TOTALMENTE de Acuerdo
				
46. Cuando yo pienso que puedo hacer algo, lo digo, aunque los demás crean que no puedo hacerlo	☐	☐	☒	☐
47. Esforzarme y trabajar duro en el instituto me ayudará a conseguir un buen trabajo	☐	☐	☐	☒
48. Sigo intentando las cosas aunque me hayan salido mal varias veces	☐	☐	☒	☐
49. Cuando tengo que elegir, suelo hacerlo bien	☐	☐	☒	☐
50. Me resulta fácil hacer amigos en situaciones nuevas	☐	☐	☒	☐
51. Cuando sea necesario seré capaz de tomar decisiones importantes para mí	☐	☐	☐	☒
Puntuación Directa Total Empoderamiento				

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

SECCIÓ - 4: AUTOCONOCIMIENTO

INSTRUCCIONES

Lee cada frase **cuidadosamente**. Piensa si las siguientes frases describen tu forma de ser y de pensar, o no. Después, elige la respuesta que **te describe MEJOR** y márcala con una cruz:

"NO estoy NADA de acuerdo"

"NO estoy de acuerdo"

"Estoy de Acuerdo"

"Estoy TOTALMENTE de Acuerdo"

Recuerda, **no hay respuestas buenas ni malas**. Cada una indica una forma de pensar o actuar diferente. **Elige SÓLO la que creas que te describe MEJOR**.

Vamos a hacer la primera juntos:

	NO estoy NADA de acuerdo	NO estoy de acuerdo	Estoy de Acuerdo	Estoy TOTALMENTE de Acuerdo
52. Me preocupa hacer las cosas mal	☐	☐	☒	☐
53. Es mejor ser tú mismo que ser popular	☐	☐	☐	☒
54. Creo que la gente me quiere porque soy cariñoso	☐	☐	☒	☐
55. Sé cuáles son las cosas que hago mejor	☐	☐	☒	☐
56. Acepto mis limitaciones	☐	☐	☐	☒
57. Me gusta cómo soy	☐	☐	☐	☒
58. Creo que soy una persona importante para mi familia y mis amigos	☐	☐	☐	☒
59. Sé cómo compensar mis limitaciones	☐	☐	☒	☐
60. Creo que caigo bien a otras personas	☐	☐	☒	☐
61. Confío en mis capacidades	☐	☐	☐	☒
Puntuación Directa Total Autoconocimiento				

HAS LLEGADO AL FINAL ¡¡MUCHAS GRACIAS!!

CORRECCIÓ DE LA ESCALA

RESUMEN DE PUNTUACIONES OBTENIDAS

PASOS			
1. Introducir las puntuaciones directas calculadas en cada una de las secciones			
2. Introducir las puntuaciones estandarizadas y percentiles para cada una de ellas			
3. Calcular la puntuación directa global en la escala ARC-INICO			
4. Introducir la puntuación estandarizada y percentil en Autodeterminación			
SECCIONES DE LA ESCALA	Puntuaciones Directas Totales	Puntuaciones Estandarizadas	Percentiles
AUTONOMÍA	57	107	68
AUTORREGULACIÓN	33	95	38
EMPODERAMIENTO	43	101	51
AUTOCONOCIMIENTO	35	114	78
ESCALA ARC-INICO DE EVALUACIÓN DE LA AUTODETERMINACIÓN			
Sumatorio Puntuaciones	168		
Puntuación Estandarizada Global		417	
Percentil de la Puntuación Estandarizada Global			235

PERFIL DE PUNTUACIONES EN LA ESCALA ARC-INICO

Rodee con un círculo la puntuación estandarizada obtenida en cada dimensión y la puntuación estandarizada global en autodeterminación. Después trace una línea que una los círculos creados sobre las dimensiones para formar el perfil.

Percentil	Puntuaciones ESTANDARIZADA (M=100; DT = 15)				ÍNDICE GLOBAL AUTODETERMINACION	Percentil
	Autonomía	Autorregulación	Empoderamiento	Autoconocimiento		
99	> 127	> 131	> 128	> 128	> 132	99
95	122-126	121-130	123-127	124-127	122-131	95
90	117-121	119-120	117-122	119-123	118-121	90
85	113-116	114-118	115-116	115-118	114-117	85
80	109-112	112-113	112-114	114	111-113	80
75	108	109-111	110-111	111-113	109-110	75
70	106-107	107-108	108-109	108-110	107-108	70
65	105	105-106	106-107	105-107	105-106	65
60	102-104	102-104	103-105	104	104	60
55	101	101	101-102	101-103	100-103	55
50	99-100	98-100	100	100	98-99	50
45	97-98	96-97	97-99	99	96-97	45
40	96	94-95	94-96	96-98	94-95	40
35	94-95	91-93	91-93	93-95	93	35
30	92-93	89-90	89-90	87-92	91-92	30
25	89-91	87-88	85-88	85-86	88-90	25
20	84-88	84-86	83-84	82-84	83-87	20
15	82-83	80-83	80-82	79-81	79-82	15
10	77-81	79	78-79	75-78	76-78	10
5	69-76	73-78	71-77	74	73-75	5
1	< 68	< 72	< 70	< 73	65-72	1

Annex 3: Qüestionari final Escala ARC-INICO

CÓDIGO CUESTIONARIO (INICIALES DEL ALUMNO) _____			
	DÍA	MES	AÑO
FECHA DE APLICACIÓN			
FECHA DE NACIMIENTO			

ESCALA DE EVALUACIÓN DE LA AUTODETERMINACIÓN

Verdugo, M. A., Gómez-Vela, Fernández-Pulido, R., Vicente, E., Wehmeyer, M.L., Badia, M., González-Gil, F. y Calvo, I.⁽¹⁾

POR FAVOR, ANTES DE EMPEZAR RELLENA LA SIGUIENTE FICHA DE DATOS:

DATOS PERSONALES DE LA PERSONA EVALUADA								
Nombre:	<input type="text" value="Alumne 1"/>							
Género:	Hombre	Mujer		Edad:	<input type="text" value="17 anys"/>			
	☐	☒						
Lugar de nacimiento:	<input type="text"/>							
Necesidades educativas:	Discapacidad intelectual o del desarrollo	Capacidad intelectual límite	Dificultades de aprendizaje	Otras, especificar:				
	☒	☐	☐	<input type="text"/>				
DATOS ESCOLARES DE LA PERSONA EVALUADA								
Curso:	1º ESO	2º ESO	3º ESO	4º ESO	Programas de diversificación	EBO	TVA	FP/PCPI
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒
Tipo de centro educativo:	Público		Concertado		Privado			
	☒		☐		☐			
Escolarización:	En Centro de Educación Especial		En Centro Ordinario		Combinada			
	☐		☒		☐			

A continuación, vas a encontrar una serie de frases agrupadas en cuatro secciones. Antes de comenzar, **lee detenidamente las instrucciones que encontrarás en cada una de las secciones.**

MUCHAS GRACIAS POR TU COLABORACIÓN. PUEDES COMENZAR CUANDO TE LO INDIQUE EL PROFESOR.

⁽¹⁾Instrumento basado en "The Arc's Self-Determination Scale" (Wehmeyer M.L., 1995).
(Secciones 1, 3 y 4)

SECCIÓ - 1: AUTONOMÍA

INSTRUCCIONES:

A continuació se presenta una serie de afirmacions, elige la resposta *que reflecta MEJOR* cómo actúas en estas situaciones y táchala con una cruz. **No hay respuestas buenas ni malas.** Cada respuesta sólo reflecta una forma de pensar o actuar diferentes. No dejes ninguna pregunta sin contestar.

Vamos a hacer juntos la primera pregunta:

	No lo hago NUNCA, aunque tenga la oportunidad	Lo hago A VECES cuando tengo la oportunidad	Lo hago SIEMPRE que tengo la oportunidad
	☐	☐	☐
1. Yo mismo preparo alguna de mis comidas (por ejemplo, el desayuno, bocadillos, etc.)	☐	☒	☐
2. Cuido mi ropa yo mismo	☐	☐	☒
3. Hago algunas tareas de la casa	☐	☐	☒
4. Ordeno mis cosas	☐	☒	☐
5. Si me duele algo o me hago una herida, sé lo que tengo que hacer para resolverlo	☐	☐	☒
6. Cuido mi imagen y mi higiene personal	☐	☐	☒
7. Utilizo el transporte público (autobús, etc.)	☐	☐	☒
8. Cuando voy a tiendas o bares, yo mismo pido lo que quiero tomar	☐	☐	☒
9. Cuando quedo con mis amigos, sé donde he quedado y llego puntual	☐	☒	☐
10. Los fines de semana hago actividades que me gustan	☐	☐	☒
11. Participo en actividades organizadas por el colegio (excursiones, encuentros deportivos, etc.)	☐	☐	☒
12. Escribo cartas, sms, e-mails o llamo por teléfono a mis amigos y familiares	☐	☐	☒

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

	No lo hago NUNCA, aunque tenga la oportunidad	Lo hago A VECES cuando tengo la oportunidad	Lo hago SIEMPRE que tengo la oportunidad
	☐	☐	☐
13. Escucho la música que me gusta	☐	☐	☒
14. Voy al cine, conciertos y discotecas (u otros centros de ocio)	☐	☒	☐
15. Hago planes sobre mi futuro (sobre lo que me gustaría ser de mayor o lo que me gustaría hacer al terminar el colegio)	☒	☐	☐
16. En el colegio y en mi tiempo libre hago aquellas actividades relacionadas con lo que me gustaría ser de mayor	☐	☒	☐
17. Trabajo o he trabajado para ganar dinero	☒	☐	☐
18. Cuando me interesa un trabajo, pregunto a la gente acerca de ese trabajo, o visito lugares donde lo realizan	☒	☐	☐
19. Elijo la ropa y los complementos que uso cada día	☐	☐	☒
20. Yo elijo cómo me quiero peinar o cortar el pelo	☐	☐	☒
21. Yo mismo elijo los regalos para mi familia y mis amigos	☐	☐	☒
22. Decoro mi propia habitación	☐	☐	☒
23. Empleo mi tiempo libre en actividades que me interesan	☐	☐	☒
24. Suelo hacer aquellas actividades del colegio que me ayudarán en el futuro a trabajar en lo que quiero ser de mayor	☐	☒	☐
25. Yo decido cómo gastar mi dinero	☐	☐	☒
Puntuación Directa Total Autonomía			

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

SECCIÓ - 2: AUTORREGULACIÓ

INSTRUCCIONES:

Lee cada frase **cuidadosamente**. Piensa si las siguientes frases describen tu forma de ser y de pensar, o no. Después, elige la respuesta que **te describe MEJOR** y márcala con una cruz:

"NO estoy NADA de acuerdo"

"NO estoy de acuerdo"

"Estoy de Acuerdo"

"Estoy TOTALMENTE de Acuerdo"

Recuerda, **no hay respuestas buenas ni malas**. Cada una indica una forma de pensar o actuar diferente. **Elige SÓLO la que creas que te describe MEJOR**.

Vamos a hacer la primera juntos:

	NO estoy NADA de Acuerdo 	NO estoy de Acuerdo 	Estoy de Acuerdo 	Estoy TOTALMENTE de Acuerdo
26. Cuando hago una tarea (por ejemplo, los deberes,...) evalúo el resultado porque creo que eso me ayudará la próxima vez	☐	☒	☐	☐
27. Sueño sobre cómo será mi vida después de que acabe mis estudios	☐	☐	☒	☐
28. Después de hacer algo (por ejemplo, los deberes) pienso en cómo podría hacerlo mejor la próxima vez	☐	☐	☒	☐
29. Sé lo que es importante para mí	☐	☐	☐	☒
30. Quiero informarme sobre las distintas opciones laborales que tengo antes de elegir una	☐	☐	☒	☐
31. Cuando hago las cosas, pienso en lo que es mejor para mí	☐	☐	☐	

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

	NO estoy NADA de Acuerdo	NO estoy de Acuerdo	Estoy de Acuerdo	Estoy TOTALMENTE de Acuerdo
				
32. Antes de hacer algo, pienso en las consecuencias que puede tener	☐	☐	☐	☒
33. Me gusta plantearme metas y objetivos en mi vida	☐	☐	☐	☒
34. Al final de cada trimestre, comparo mis notas con las que esperaba	☐	☐	☒	☐
35. Antes de ir a un sitio nuevo, pregunto la dirección o miro el camino en un mapa	☐	☐	☒	☐
36. Generalmente, después de hacer algo (por ejemplo, un examen o hacerle un favor a alguien...), me paro a pensar si hice las cosas bien	☐	☐	☐	☒
37. Cuando quiero sacar buenas notas, trabajo mucho para conseguir las	☐	☐	☐	☒
<i>Puntuación Directa Total Autorregulación</i>				

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

SECCIÓ - 3: EMPODERAMIENTO

INSTRUCCIONES:

Lee cada frase **cuidadosamente**. Piensa si las siguientes frases describen tu forma de ser y de pensar, o no. Después, elige la respuesta que **te describe MEJOR** y márcala con una cruz:

"NO estoy NADA de acuerdo"

"NO estoy de acuerdo"

"Estoy de Acuerdo"

"Estoy TOTALMENTE de Acuerdo"

Recuerda, **no hay respuestas buenas ni malas**. Cada una indica una forma de pensar o actuar diferente. **Elige SÓLO la que creas que te describe MEJOR**.

Vamos a hacer la primera juntos:

	NO estoy NADA de acuerdo 	NO estoy de acuerdo 	Estoy de Acuerdo 	Estoy TOTALMENTE de Acuerdo
38. Cuando tengo opiniones o ideas diferentes a las de los demás, se lo digo	☐	☐	☒	☐
39. Si alguien me hace daño se lo digo	☐	☐	☒	☐
40. Tomo mis propias decisiones	☐	☐	☒	☐
41. Puedo conseguir lo que quiera si trabajo duro	☐	☐	☒	☐
42. Tengo capacidad para hacer el trabajo que quiero	☐	☐	☒	☐
43. Soy capaz de trabajar en equipo	☐	☐	☐	☒
44. Sé que si me preparo, conseguiré el trabajo que quiero	☐	☐	☒	☐
45. Digo que NO, cuando mis amigos me piden que haga algo que yo no quiero hacer	☐	☐	☒	☐

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

	NO estoy NADA de acuerdo	NO estoy de acuerdo	Estoy de Acuerdo	Estoy TOTALMENTE de Acuerdo
	 			
46. Cuando yo pienso que puedo hacer algo, lo digo, aunque los demás crean que no puedo hacerlo	☐	☐		☐
47. Esforzarme y trabajar duro en el instituto me ayudará a conseguir un buen trabajo	☐	☐		☐
48. Sigo intentando las cosas aunque me hayan salido mal varias veces	☐	☐		☐
49. Cuando tengo que elegir, suelo hacerlo bien	☐	☐		☐
50. Me resulta fácil hacer amigos en situaciones nuevas	☐		☐	☐
51. Cuando sea necesario seré capaz de tomar decisiones importantes para mí	☐	☐		☐
Puntuación Directa Total Empoderamiento				

Por favor, comprueba que no has dejado ninguna pregunta sin contestar y que solo has marcado una respuesta en cada pregunta

SECCIÓ - 4: AUTOCONOCIMIENTO

INSTRUCCIONES

Lee cada frase **cuidadosamente**. Piensa si las siguientes frases describen tu forma de ser y de pensar, o no. Después, elige la respuesta que **te describe MEJOR** y márcala con una cruz:

"NO estoy NADA de acuerdo"

"NO estoy de acuerdo"

"Estoy de Acuerdo"

"Estoy TOTALMENTE de Acuerdo"

Recuerda, **no hay respuestas buenas ni malas**. Cada una indica una forma de pensar o actuar diferente. **Elige SÓLO la que creas que te describe MEJOR**.

Vamos a hacer la primera juntos:

	NO estoy NADA de acuerdo	NO estoy de acuerdo	Estoy de Acuerdo	Estoy TOTALMENTE de Acuerdo
52. Me preocupa hacer las cosas mal	☐	☐	☒	☐
53. Es mejor ser tú mismo que ser popular	☐	☐	☒	☐
54. Creo que la gente me quiere porque soy cariñoso	☐	☐	☐	☒
55. Sé cuáles son las cosas que hago mejor	☐	☐	☒	☐
56. Acepto mis limitaciones	☐	☐	☒	☐
57. Me gusta cómo soy	☐	☐	☐	☒
58. Creo que soy una persona importante para mi familia y mis amigos	☐	☐	☐	☒
59. Sé cómo compensar mis limitaciones	☐	☐	☒	☐
60. Creo que caigo bien a otras personas	☐	☐	☒	☐
61. Confío en mis capacidades	☐	☐	☐	☒
Puntuación Directa Total Autoconocimiento				

HAS LLEGADO AL FINAL ¡¡MUCHAS GRACIAS!!

CORRECCIÓ DE LA ESCALA

RESUMEN DE PUNTUACIONES OBTENIDAS

PASOS			
1. Introducir las puntuaciones directas calculadas en cada una de las secciones			
2. Introducir las puntuaciones estandarizadas y percentiles para cada una de ellas			
3. Calcular la puntuación directa global en la escala ARC-INICO			
4. Introducir la puntuación estandarizada y percentil en Autodeterminación			
SECCIONES DE LA ESCALA	Puntuaciones Directas Totales	Puntuaciones Estandarizadas	Percentiles
AUTONOMÍA	63	118	88
AUTORREGULACIÓN	41	115	82
EMPODERAMIENTO	42	99	45
AUTOCONOCIMIENTO	34	111	71
ESCALA ARC-INICO DE EVALUACIÓN DE LA AUTODETERMINACIÓN			
Sumatorio Puntuaciones	180		
Puntuación Estandarizada Global		443	
Percentil de la Puntuación Estandarizada Global			286

PERFIL DE PUNTUACIONES EN LA ESCALA ARC-INICO

Rodee con un círculo la puntuación estandarizada obtenida en cada dimensión y la puntuación estandarizada global en autodeterminación. Después trace una línea que una los círculos creados sobre las dimensiones para formar el perfil.

Percentil	Puntuaciones ESTANDARIZADA (M=100; DT = 15)				ÍNDICE GLOBAL AUTODETERMINACION	Percentil
	Autonomía	Autorregulación	Empoderamiento	Autoconocimiento		
99	> 127	> 131	> 128	> 128	> 132	99
95	122-126	121-130	123-127	124-127	122-131	95
90	117-121	119-120	117-122	119-123	118-121	90
85	113-116	114-118	115-116	115-118	114-117	85
80	109-112	112-113	112-114	114	111-113	80
75	108	109-111	110-111	111-113	109-110	75
70	106-107	107-108	108-109	108-110	107-108	70
65	105	105-106	106-107	105-107	105-106	65
60	102-104	102-104	103-105	104	104	60
55	101	101	101-102	101-103	100-103	55
50	99-100	98-100	100	100	98-99	50
45	97-98	96-97	97-99	99	96-97	45
40	96	94-95	94-96	96-98	94-95	40
35	94-95	91-93	91-93	93-95	93	35
30	92-93	89-90	89-90	87-92	91-92	30
25	89-91	87-88	85-88	85-86	88-90	25
20	84-88	84-86	83-84	82-84	83-87	20
15	82-83	80-83	80-82	79-81	79-82	15
10	77-81	79	78-79	75-78	76-78	10
5	69-76	73-78	71-77	74	73-75	5
1	< 68	< 72	< 70	< 73	65-72	1

Annex 4: Barems de les dimensions del qüestionari escala ARC-INICO

PUNTUACIÓ ESTANDARIZADA	PUNTUACIONES DIRECTAS SECCIÓN AUTONOMÍA	PERCENTILES
135		99
135	> 72	98
133	69-72	97
128	68	96
126	67	95
124	66	93
123	65	92
121	64	90
118	63	88
116	62	85
113	61	82
112	60	79
109	59	76
108	58	72
107	57	68
105	56	64
104	55	60
102	54	56
100	53	51
99	52	47
97	51	42
96	50	38
95	49	34
93	48	30
92	47	26
90	46	22
88	45	19
86	44	16
83	43	14
82	42	11
81	41	9
80	40	8
77	39	6
76	38	5
75	37	4
73	36	3
72	35	2
71	34	2
68	33	1
65	< 32	
60		

PUNTUACIÓ ESTANDARIZADA	PUNTUACIONES DIRECTAS SECCIÓN AUTORREGULACIÓN	PERCENTILES
135	47	> 97
132	46	96
130	45	94
123	44	92
120	43	89
119	42	86
115	41	82
113	40	78
111	39	73
108	38	68
105	37	62
102	36	56
100	35	50
97	34	44
95	33	38
93	32	32
90	31	27
88	30	22
86	29	18
83	28	14
80	27	11
79	25-26	6
78	24	4
76	23	3
75	22	2
74	21	2
72	19-20	1
71	17- 18	0
70	< 16	0

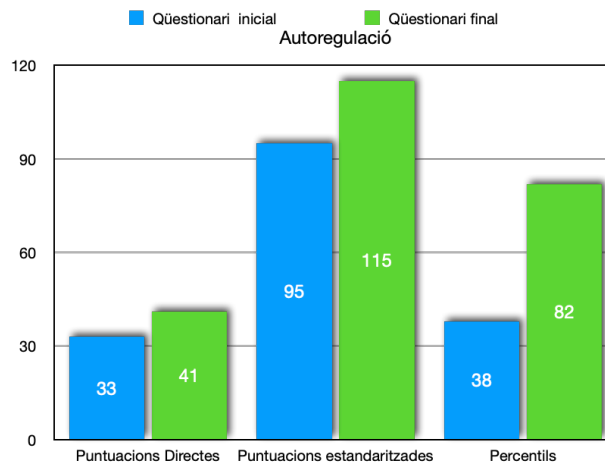
PUNTUACIÓ ESTANDARIZADA	PUNTUACIONES DIRECTAS SECCIÓ EMPODERAMIENTO	PERCENTILES
135	56	98
133	55	97
130	54	96
127	53	94
124	52	92
122	41	90
118	50	87
116	49	83
114	48	79
111	47	74
109	46	69
107	45	63
105	44	58
101	43	51
99	42	45
96	41	39
93	40	34
90	39	28
88	38	23
84	37	19
82	36	15
81	34-35	12
79	33	7
77	31-32	5
76	30	3
72	28-29	2
70	27	1
67	18-26	1
66	< 17	0

PUNTUACIÓ ESTANDARIZADA	PUNTUACIONES DIRECTAS SECCIÓ AUTOCONOCIMIENTO	PERCENTILES
135	40	97
127	39	95
126	38	92
123	37	89
118	36	84
114	35	78
111	34	71
107	33	63
103	32	55
99	31	46
95	30	38
92	29	30
86	28	23
84	27	17
81	26	12
78	25	8
74	24	5
74	22-23	3
73	21	1
72	20	1
71	< 19	0
69		

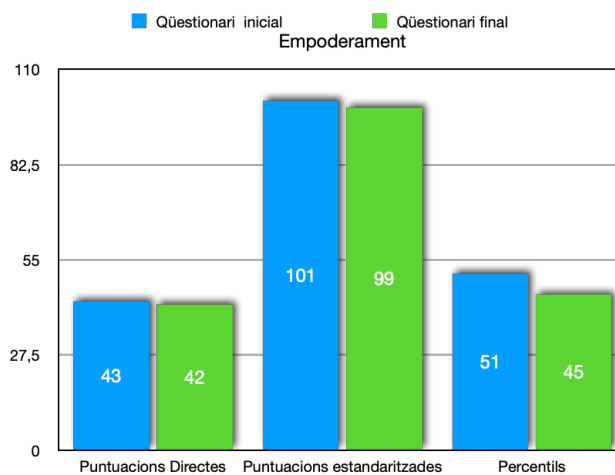
PUNTUACIÓN ESTANDARIZADA GLOBAL	PUNTUACIONES DIRECTAS EN LA ESCALA ARC-INICO	PERCENTILES
135	>209	99
135	208	98
133	204	97
131	199	95
126	198	95
125	196	94
123	195	93
122	194	92
121	193	92
121	191	90
120	189	88
118	187	86
117	186	85
116	185	84
115	184	83
114	182	81
113	181	79
112	180	78
110	179	76
110	178	75
109	177	73
109	176	72
108	175	70
107	174	69
107	173	67
106	172	65
105	171	64
105	170	62
104	169	60
104	168	58
103	167	56
103	166	54
102	165	53
100	164	51
99	163	49
98	162	47
97	161	45
97	160	43
96	159	41
95	158	40
94	157	38
93	156	36
93	155	34
93	154	33
92	152	29
91	151	28

91	150	26
90	149	25
89	148	23
88	147	22
87	146	20
85	145	19
85	144	18
84	143	17
82	142	16
82	141	14
82	140	13
81	139	12
80	138	11
80	137	11
78	136	10
77	134	8
77	133	8
76	132	7
75	129	5
75	123	3
74	122	3
73	118	2
72	115	1
69	114	1
67	105	0
65	98	0
	69	

Annex 5: Resultats complementaris del qüestionari escala ARC-INICO

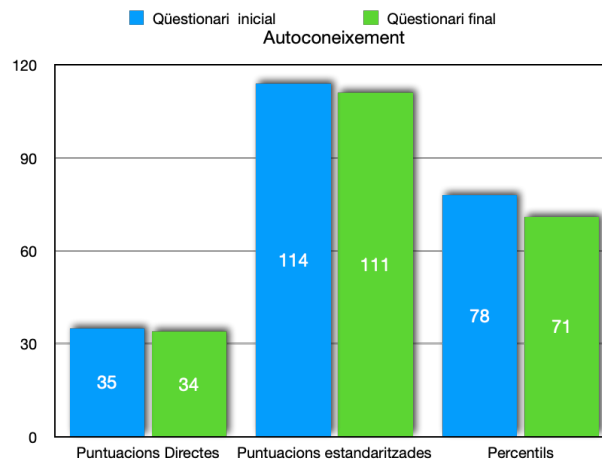

En el següent gràfic, s'analitzen les respostes respecte a l'autoregulació de la persona analitzada, en aquest cas, podem observar com de la puntuació directa resultant hi ha una millora de 8 punts des del qüestionari inicial (33) al qüestionari final (41). Per altra banda, si observem les puntuacions estàndards, hi ha una millora total de 20 punts, ja que l'inicial era de 95 i la final un total de 115. Per acabar, el gràfic mostra com a l'inici de les dades percentils, l'individu té un total del 38 amb menys puntuació i finalment ha millorat de forma significativa, amb un total de 82 i, per tant, augmenta el percentil respecte a les persones amb menys puntuació.

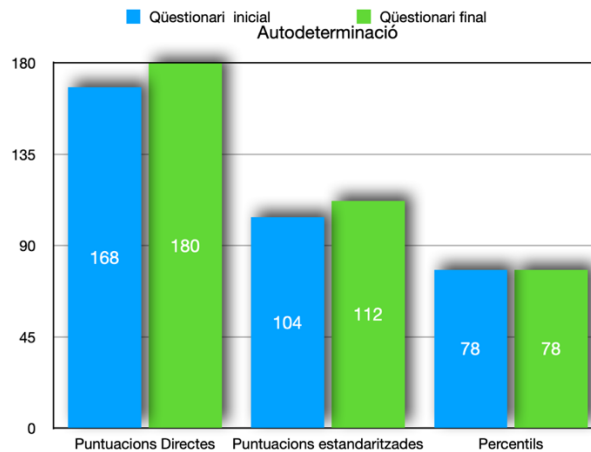

El gràfic que observem a l'apartat anterior, analitza les dades relacionades amb l'empoderament. En aquest cas, les puntuacions directes, han patit una variació d'un punt a la baixa, és a dir, ha passat d'un resultat inicial de 43 a un final de 42. Seguidament, les puntuacions estandaritzades, han variat d'un qüestionari inicial de 101 amb un qüestionari final de 99. I com a conclusió, podem observar com tot i que en

ambdós casos es troba a la meitat de persones que han tingut resposta inferior, ha passat de 51 a 45.

Si observem el gràfic de la dimensió d'autoconeixement, podem veure com igual que a l'anterior, hi ha una variació d'1 punt a la baixa, en aquest cas de 35 a 34 de les puntuacions directes. Si valorem les puntuacions estandaritzades, el resultat inicial és de 114 respecte als 111 final. En conclusió, els percentils d'aquesta dimensió, tot i donar positius, hi ha hagut una tendència negativa, ja que ha passat de 78 a 71.

Si analitzem els resultats del gràfic, on obtenim els totals de les quatre dimensions, podem veure com les puntuacions directes han obtingut una diferència positiva de 12 punts, partint de 168 i acabant amb 180. Pel que fa, a les puntuacions estandaritzades, el resultat del qüestionari inicial és de 104 i el qüestionari final és de 112. Per acabar d'analitzar els resultats del gràfic, els percentils inicials obtenen una puntuació inicial de 78 i la final de 78.

Annex 6: Resultats de les sessions observades de la fitxa d'observació

- Sessió 1:

Fitxa d'observació					
Observador: Carlota Gregori Sorribes					
Grau de desenvolupament assolit:		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa		X		
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita			X	
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal		X		
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions			X	
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar		X		
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions	X			
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans		X		
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres			X	
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup			X	
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X

○ Sessió 2:

Fitxa d'observació					
Observador: Carlota Gregori Sorribes					
Grau de desenvolupament assolit:		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa		X		
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita				X
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal		X		
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions			X	
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar		X		
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions		X		
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans		X		
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres			X	
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup			X	
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X

○ Sessió 3:

Fitxa d'observació					
Observador: Carlota Gregori Sorribes					
Grau de desenvolupament assolit:		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa				X
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita				X
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal			X	
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions			X	
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar			X	
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions		X		
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans		X		
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres			X	
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup			X	
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X

○ Sessió 4:

Fitxa d'observació					
Observador: Carlota Gregori Sorribes					
Grau de desenvolupament assolit:		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa				X
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita				X
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal			X	
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions				X
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar			X	
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions			X	
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans		X		
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres			X	
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup			X	
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X

○ Sessió 5:

Fitxa d'observació					
Observador: Carlota Gregori Sorribes					
Grau de desenvolupament assolit:		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa				X
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita				X
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal				X
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions				X
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar			X	
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions			X	
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans			X	
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres				X
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup				X
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X

○ Sessió 6:

Fitxa d'observació					
Observador: Carlota Gregori Sorribes					
Grau de desenvolupament assolit:					
		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa				X
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita				X
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal		X		
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions				X
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar		X		
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions	X			
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans	X			
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres				X
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup				X
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X

○ Sessió 7:

Fitxa d'observació					
Observador: Carlota Gregori Sorribes					
Grau de desenvolupament assolit:		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa		X		
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita				X
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal				X
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions				X
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar		X		
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions			X	
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans			X	
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres		X		
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup				X
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X

○ Sessió 8:

Fitxa d'observació					
Observador: Carlota Gregori Sorribes					
Grau de desenvolupament assolit:		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa			X	
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita				X
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal				X
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions				X
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar			X	
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions				X
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans				X
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres			X	
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup				X
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X

○ Sessió 9:

Fitxa d'observació					
Observador: Carlota Gregori Sorribes					
Grau de desenvolupament assolit:		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa		X		
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita				X
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal				X
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions				X
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar				X
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions				X
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans			X	
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres				X
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup				X
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X

○ Sessió 10:

Fitxa d'observació					
Observador: Carlota Gregori Sorribes					
Grau de desenvolupament assolit:		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa			X	
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita				X
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal				X
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions				X
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar				X
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions			X	
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans			X	
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres				X
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup			X	
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X

○ Professora:

Fitxa d'observació					
Observador: Professora					
Grau de desenvolupament assolit:		1	2	3	4
1	És puntual a l'hora d'entrar a classe				X
2	Està atenta a les explicacions del professor mostrant una actitud participativa			X	
3	Porta el material necessari per realitzar les classes, respectant les normes i instruccions del professorat i del centre				X
4	Pregunta dubtes al professor o companys quan ho necessita				X
5	Fa els deures o treballs seguint l'ordre de les tasques assignades				X
6	Cuida la seva imatge i higiene personal				X
7	Planifica el que necessita per assolir metes i/o objectius compensant les seves limitacions				X
8	Quan fa una tasca, avalua el resultat i el compara amb l'esperat ajustant la seva conducta segons el resultat buscant maneres de millorar				X
9	Manifesta un comportament adequat sense alterar la classe, modificant la seva conducta quan se li sol·licita				X
10	Sap organitzar el material i l'espai de treball tenint en compte les necessitats de les tasques				X
11	Sap controlar-se emocionalment en diferents situacions		X		
12	Ajusta les seves accions als canvis de plans		X		
13	Demana opinió als altres per saber si està fent les coses bé per assolir els objectius				X
14	Comunica la seva disconformitat de forma adequada				X
15	Diu als seus companys i a la professora el que li agrada, sent o pensa				X
16	Sap extreure conclusions				X
17	És creatiu a l'hora de plantejar idees				X
18	Utilitza un vocabulari adequat				X
19	Sap escoltar activament, accepta'n i respectant les opinions dels altres membres			X	
20	Ajuda, anima i recolza als altres companys				X
21	Exposa les seves idees/opinions en un treball en grup de forma assertiva				X
22	És responsable en realitzar la part del treball assignada				X
23	És mostra cohibida davant el grup				X
24	Està integrada al grup, tenint una bona relació amb ells				X
25	Sap on accedir i utilitzar els recursos i suports digitals quan els necessita				X